

**ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
СЕКТОР ІНФОРМАЦІЇ З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА**

**61003, м. Харків, вул. Кооперативна, 13/2
т. 731-31-32**

**НОВІ ПАМ'ЯТНИКИ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**(Оглядова довідка за матеріалами періодичних видань
та інтернетресурсів)**

Вип 18.

**Матеріал підготувала: Казанцева Н.Ю. – зав. сектором інформації
з питань культури і мистецтва Харківської
обласної універсальної наукової бібліотеки**

Харків 2015

Меморіальні дошки харків'янам – Героям Радянського Союзу та повним кавалерам ордена Слави

**(Оглядова довідка за матеріалами
періодичних видань 2013 року та інтернетресурсів)
Випуск № 18**

У рамках відзначення 70-річчя визволення Харкова від німецько-фашистських загарбників у місті були встановлені пам'ятні дошки Героям Радянського Союзу та повним кавалерам ордена Слави, що мешкали на його території.

**Меморіальні дошки харків'янам – Героям Радянського Союзу та повним кавалерам ордена Слави, які проживали на території
*Дзержинського району.***

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Алфімову Дмитру Борисовичу* по вул. Єсеніна, 11.

Відкрито 19 серпня 2013 року.

Довідка: Алфімов Д.Б. – автоматник 955-го стрілецького полку 309-ї стрілецької дивізії 40-ї армії Воронежського фронту, єфрейтор.

У Червоній Армії в 1937-1940 роках і з 1943 року. В боях Великої Вітчизняної війни з липня 1943 року. Брав участь у визволенні України.

Автоматник 955-го стрілецького полку єфрейтор Дмитро Алфімов відзначився у вересні 1943 року при форсуванні Дніпра південніше Києва. Він першим в підрозділі переправився через річку і досяг ворожої траншеї, де гранатами знищив важкий кулемет ворога. Разом з групою сміливців зайняв вигідний рубіж, з якого було відбито 5 контратак переважаючих сил противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 23 жовтня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм, єфрейтору Алфімову Дмитру Борисовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 2835).

Джерело:

Алфимов Дмитрий Борисович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 50.

Герой Советского Союза Алфимов Дмитрий Борисович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=6830, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського *Безуглому Володимиру Андрійовичу* по вул. Чичибабіна, 2.

Довідка: Безуглий В. А. – стрілок 310-го стрілецького полку 8-ї стрілецької дивізії 13-ї армії Центрального фронту, червоноармієць.

У Червоній Армії з 1943 року. В боях Великої Вітчизняної війни з березня 1943 року.

Стрілок 310-го стрілецького полку червоноармієць Володимир Безуглий 25 вересня 1943 року при форсуванні річки Прип'ять в районі села Копачі Чорнобильського району Київської області України в числі перших переправився на правий берег річки.

В запеклому бою із захоплення плацдарму червоноармієць Безуглий підняв воїнів роти в атаку, особисто брав участь у відбитті декількох контратак противника. Особливо відзначився в рукопашному бою.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 16 жовтня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм червоноармійцеві Безуглому Володимиру Андрійовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 1824).

Джерело:

Безуглий Владимир Анреевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 137.

Герой Советского Союза Безуглый Владимир Андреевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=8803, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського *Берестовському Борису Івановичу* по вул. Архітекторів, 34.

Довідка: Берестовський Б.І. – гвардії старший сержант, радист-кулеметник танку Т-34 332-го гвардійського танкового батальйону 62-ї гвардійської танкової бригади 3-ї гвардійської танкової армії 1-го Українського фронту.

В серпні 1941 року був призваний в армію. Воювати почав на Харківському, потім на Воронежському і 1-му Українському фронтах. Мужнім захисником вітчизни

показав себе радист-кулеметник Берестовський в боях за визволення Києва. Під час прориву оборонної смуги ворога біля Пущі-Водиці екіпаж танка, до складу якого входив Берестовський, зробив сміливий марш у тил ворога. Їх підтримувала артилерія, яка була з лівого берега Дніпра по лісних масивах Правобережжя.

В ніч на 6 листопада 1943 року екіпаж танку вів нерівний бій. Радист відмінно тримав зв'язок і безперервно вів по ворогу кулеметний вогонь. В цьому бою екіпаж знищив 1 легкий танк, 2 самохідних гармати, 1 протитанкову гармату і 30 солдатів та офіцерів ворога.

10 січня 1944 року Б.І. Берестовському було присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Джерело:

Берестовский Борис Иванович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 157.

Берестовський Борис Иванович [Електрон. ресурс].- Режим доступу: http://kvvidkus19.narod.ru/ISTORIY/Public/knigi/kniga1/9_5.htm, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Боброву Володимиру Івановичу* на пр. Леніна, 48.

Довідка: Бобров В. І. – командир 104-го гвардійського винищувального авіаційного полку 9-ї гвардійської винищувальної авіаційної дивізії 2-ї повітряної армії 1-го Українського фронту, гвардії підполковник.

В боях Великої Вітчизняної війни з 22 червня 1941 року.

За роки війни підполковник В.І. Бобров здійснив 455 бойових вильотів, провів 112 повітряних боїв, збив особисто 27 і в групі 18 літаків супротивника.

Указом Президента СРСР від 20 березня 1991 року за мужність і героїзм, проявлені в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років, полковнику Боброву Володимиру Івановичу посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Рідним льотчика були вручені орден Леніна і медаль "Золота Зірка" (№ 11645).

Джерело:

Герой Советского Союза Бобров Владимир Иванович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=5635, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Бублію Павлу Семеновичу* по вул. Шекспіра, 14.

Відкрито 19 серпня 2013 року.

Довідка: Бублій П. С. – заступник командира 1164-го стрілецького полку 346-ї стрілецької дивізії 51-ї армії 1-го Прибалтійського фронту, майор.

Учасник радянсько-фінської війни 1939-40 років. На фронті у Велику Вітчизняну війну з жовтня 1941 року. У 1943 році закінчив курси удосконалення офіцерського складу.

Заступник командира 1164-го стрілецького полку майор Павло Бублій відзначився при звільненні Латвії.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 березня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм майору Бублію Павлу Семеновичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 5939).

Джерело:

Бублій Павел Семенович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 210.

Бублій Павел Семенович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.163.

Герой Советского Союза Бублій Павел Семенович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=5035, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Відкриття меморіальної дошки Бублію Павлу Семеновичу [Електрон. ресурс] // Харківська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 99 Харківської міської ради.- Режим доступу: http://www.school99.edu.kh.ua/novosti_shkoli/id/144/vn/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F-%D0%BC%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B4%D0%BE%D1%88%D0%BA%D0%B8-%D0%91%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D1%8E-%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%83-%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8/ вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Булаєнку Івану Савелійовичу* по вул. Анрі Барбюса, 3а.

Довідка: Булаєнко І. С. – командир 11-го гвардійського Кишинівського повітряно-десантного полку 5-ї гвардійської Звенигородської повітряно-десантної дивізії 4-ї гвардійської армії 3-го Українського фронту, гвардії підполковник.

У червні 1941 року в званні старшого лейтенанта направлений на фронт. Був командиром стрілецької роти, батальйону, полку. Воював на Південному, Сталінградському, Донському, Воронезькому, 2-му і 3-му Українських фронтах. У 1942 році закінчив КУОС. В боях чотири рази поранений.

11-й гвардійський повітряно-десантний полк 5-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, яким командував гвардії підполковник Булаєнко в ході Віденської наступальної операції, з 16 березня по 15 квітня 1945 року з боями пройшов більш 300 кілометрів, форсував річку Дунай. За цей час знищив 32 танки, 12 БТР, 58 автомашин, сотні солдатів і офіцерів противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 28 квітня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії підполковнику Булаєнку Івану Савелійовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна (№41946) і медалі «Золота Зірка» (№4963).

Джерело:

Булаєнко Иван Савельевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 215.

Герой Советского Союза Булаєнко Иван Савельевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13789, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Бураку Олександр Кіндратовичу* по вул. Новгородській, 44.

Довідка:

Бурак О. К. – заступник командира ескадрильї 208-го штурмового авіаційного полку 227-ї штурмової авіаційної дивізії 8-го штурмового авіаційного корпусу 8-ї повітряної армії 4-го Українського фронту, старший лейтенант.

Заступник командира ескадрильї старший лейтенант Олександр Бурак до січня 1945 року здійснив 102 успішних бойових вильоти на штурм

залізничних ешелонів, аеродромів, скупчень живої сили і техніки противника. Знищив 28 танків, 3 батареї зенітної артилерії, 3 літаки на аеродромах.

У травні 1943 року О.К. Бурак брав участь в штурмовому нальоті на місто Козельськ Калузької області. В момент атаки його літак був підбитий снарядом ворожої зенітної артилерії. Лётчик був важко поранений в обличчя, але стікаючи кров'ю, продовжував атакувати противника. О. Бурак закінчив атаку разом з усіма, на серйозно пошкодженій машині перелетів через лінію фронту і посадив її на своїй території.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 29 червня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань і проявлені при цьому мужність і героїзм старшому лейтенанту Бураку Олександр Кіндратовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Бурак Александр Кондратьевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 218.

Герой Советского Союза Бурак Александр Кондратьевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=5038, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Вороньку Олександр Григоровичу* на пр. Леніна, 64.

Відкрито 19 серпня 2013 року.

Довідка: Воронько О. Г. – командир авіаескадрильї 63-го гвардійського винищувального авіаційного полку (3-а гвардійська винищувальна авіаційна дивізія, 3-я повітряна армія, 1-й Прибалтійський фронт), гвардії майор.

Учасник Великої Вітчизняної війни: у червні 1943 – листопаді 1944 – заступник командира і командир авіаескадрильї 63-го гвардійського винищувального авіаційного полку. У 1945 році закінчив курси удосконалення офіцерського складу в Липецьку. У лютому-травні 1945 – командир ланки Управління 3-ї гвардійської винищувальної авіаційної дивізії.

Воював на Брянському, 3-му Білоруському, 1-му Прибалтійському і 1-му Білоруському фронтах. Брав участь у Курській битві, звільненні Білорусі та Польщі, в Берлінській операції. За час війни здійснив 158 бойових вильотів на винищувачах Ла-5 і Ла-7, в 35 повітряних боях збив особисто 20 літаків противника.

За мужність і героїзм, проявлені в боях, Указом Президії Верховної Ради СРСР від 23 лютого 1945 гвардії майору Воронько Олександр Григоровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№7598).

Джерело:

Воронько Александр Григорьевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 292-293.

Воронько Александр Григорьевич // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.165-166.

Відкриття меморіальної дошки [Електрон. ресурс] // Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 51 Харківської міської ради.- Режим доступу: http://www.school51.edu.kh.ua/novini_shkoli/id/223, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Герой Советского Союза Воронько Александр Григорьевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=10711, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Гергелю Андрію Прокоповичу* по вул. 23-го Серпня, 70.

Відкрито 16 серпня 2013 року.

Довідка: Гергель А. П. – полковник Радянської Армії, учасник Великої Вітчизняної війни, Герой Радянського Союзу. Відзначився під час визволення Вітебської області. У червні 1944 року полк Андрія Гергеля переправився через річку в районі села Буй Бешенковичського району, подолавши мінні і дротяні загородження, незважаючи на масований кулеметний і мінометний вогонь противника. Коли загинули командири 1-го і 3-го батальйонів, Андрій Гергель замінив їх.

Під його командуванням були відбиті 12 німецьких контратак. У критичну хвилину бою Андрій Гергель особисто підняв бійців в атаку, що дозволило відкинути супротивника і утримати плацдарм до підходу основних сил.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 22 липня 1944 року за мужність і героїзм, проявлені при форсуванні річки Західна Двіна і утриманні плацдарму на її правому березі гвардії майору Андрію Прокоповичу Гергелю присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 5292).

Джерело:

Гергель Андрей Прокофьевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 321.

Гергель Андрей Прокофьевич // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.74-75.

Герой Советского Союза Гергель Андрей Прокофьевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=5732, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Даньку Василю Йосиповичу* по вул. Ляпунова, 7.

Відкрито 19 серпня 2013 року.

Довідка: Данько В. Й. – командир батальйону 182-го гвардійського стрілецького полку (62-я гвардійська стрілецька дивізія, 37-а армія, Степовий фронт), гвардії капітан.

Під час Великої Вітчизняної війни в діючій армії з липня 1941 року. Воював на Західному, Сталінградському, Воронезькому, Південно-Західному, Степовому і 2-му Українському фронтах. Чотири рази був поранений, два рази контужений.

Особливо відзначився в Полтавсько-Кременчуцькій наступальній операції при форсуванні Дніпра.

У ніч на 28 вересня 1943 року на чолі штурмової групи в кількості 90 бійців свого батальйону успішно форсував Дніпро через північний край острова на річці в районі села Куцеволівка (Онуфріївський район Кіровоградської області), раптовим ударом перекинув ворога і захопив плацдарм на правому березі річки. Після переправи полку брав участь у захопленні опорного пункту противника в селі Куцеволівка, відбив контратаки ворожої піхоти, танків і штурмових гармат і забезпечив переправу інших підрозділів дивізії.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 20 грудня 1943 року за вміле командування підрозділом, мужність і героїзм, проявлені у битві за Дніпро, гвардії капітану Даньку Василю Йосиповичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 3317).

Джерело:

Данько Василий Иосифович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 408.

Герой Советского Союза Данько Василий Иосифович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=14387, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Заїкіну Митрофану Мойсейовичу* по вул. Сумській, 73/75.

Відкрито 19 серпня 2013 року.

Довідка: Заїкін М. М. – командир 143-ї стрілецької дивізії 47-ї армії 1-го Білоруського фронту, генерал-майор. Корпус під командуванням Заїкіна брав участь у Белгородсько-Харківській операції, битві за Дніпро. 143-а стрілецька дивізія під командуванням Заїкіна визволяла від фашистів міста Польщі, брала участь в Берлінській

наступальній операції.

За зразкове виконання бойових завдань командування на фронті та проявлені при цьому мужність і героїзм М.М. Заїкіну було присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Джерело:

Заикин Митрофан Моисеевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 522.

Мы гордимся вашим подвигом // Харьк. известия в Дзержинском районе.- 2013.- №2.

У Дзержинському районі відкрили дві меморіальні дошки Героям Радянського Союзу [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-dzerzhinskому-rayoni-vidkrili-dvi-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20593.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтим поколение героев // Харьк. известия.- 2013.- 20 авг.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Зайцеву Василю Івановичу* по пр. Л. Свободи, 31.

Довідка: Зайцев В. І. – командир 61-ї гвардійської Свердловсько-Львівської Червонопрапорної Суворова 2-го ступеня Кутузова 2-го ступеня, Богдана Хмельницького 2-го ступеня танкової бригади 10-го гвардійського Уральсько-Львівського танкового корпусу 4-ї танкової армії 1-го Українського фронту, гвардії підполковник .

В боях Великої Вітчизняної війни з жовтня 1941 року.

У березні 1943 року призначений на посаду заступника начальника штабу 197-й Свердловської добровольчої танкової бригади сформованого Добровольчого танкового корпусу. У червні бригада вибула на фронт і була включена в 4-ту танкову армію.

У складі бригади брав участь у Курській битві, у наступі на орловському напрямку. Майор Зайцев брав участь в боях за визволення України, в Проскурівсько-Чернівецькій операції. У квітні 1944 року був призначений начальником штабу бригади. На цій посаді керував частинами бригади при звільненні Західної України, Львова та південної Польщі.

З січня 1945 року і до кінця війни командував 61-ю гвардійською танковою бригадою.

Під його командуванням бригада в січні-лютому 1945 року форсувала ріку Одер, забезпечувала утримання плацдарму, знищила ворожий гарнізон міста Штейнау. Гвардії підполковник Зайцев весь час перебував у бойових порядках, вміло керував боєм. Тільки за період з 13 січня по 1 лютого бригада пройшла з боями понад 500 кілометрів, знищила сотні гітлерівців, до 60 артилерійських батарей, підбила 47 танків, і спалила сотні авто-і бронемашин.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 6 квітня 1945 року за зразкове виконання завдань командування і проявлені мужність і героїзм у боях з німецько-фашистськими загарбниками гвардії підполковнику Зайцеву Василю Івановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 6024).

Джерело:

Зайцев Василий Иванович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 524-525.

Герой Советского Союза Зайцев Василий Иванович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=5540, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу Зарубіну Івану Петровичу по вул. Анрі Барбюса, 6.

Довідка: Зарубін І. П. – заступник командира 22-ї гвардійської Фастівської мотострілецької бригади 6-го гвардійського Київсько-Берлінського танкового корпусу 3-ї гвардійської танкової армії 1-го Українського фронту, гвардії майор.

В боях Великої Вітчизняної війни з липня 1941 року. Був командиром стрілецького батальйону, командиром партизанського загону, командиром мотострілецького батальйону, заступником командира мотострілецької бригади. Воював на Західному фронті, в партизанському загоні, на Сталінградському, Донському, Брянському, Воронезькому, 1-му Українському фронтах.

Заступник командира 22-ї гвардійської мотострілецької бригади 6-го гвардійського танкового корпусу гвардії майор Зарубін 21 квітня 1945 року в боях на підступах до Берліна прийняв командування бригадою. 25 квітня разом з бійцями форсував канал Тельтов. Уміло організував переправу і зав'язав бій з противником на околиці

Берліна. У цих боях противнику було завдано значної шкоди в живій силі і бойовій техніці.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 27 червня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії майору Зарубіну Івану Петровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 7471).

Джерело:

Зарубин Иван Петрович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 532.

Герой Советского Союза Зарубин Иван Петрович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=10535, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Іваніщеву* *Георгію Степановичу* на пр. Леніна, 41/43.

Довідка: Іваніщев Г. С. – командир 550-го стрілецького полку 126-ї стрілецької дивізії 51-ї армії 4-го Українського фронту, підполковник.

На фронті Великої Вітчизняної війни з жовтня 1941 року. У 1942 році закінчив Військово-політичну академію імені В.І. Леніна, а в 1943 році – курси «Постріл».

Командир 550-го стрілецького полку (126-та стрілецька дивізія, 51-я армія, 4-й Український фронт) підполковник Георгій Іваніщев в жовтні 1943 року

вміло керував підрозділами полку при прориві сильно укріпленої ворожої оборони і в боях за місто Мелітополь Запорізької області України .

Ввірений підполковнику Іваніщеву Г.С. стрілецький полк 23 жовтня 1943 відбив шістнадцять ворожих контратак і знищив велику кількість живої сили і техніки противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 1 листопада 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм підполковникові Іваніщеву Георгію Степановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 1292).

Джерело:

Иванищев Георгий Степанович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 563-564.

Герой Советского Союза Иванищев Георгий Степанович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=7169, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Кутинцеву Миколі Михайловичу* по вул. Новгородській, 4.

Відкрито 15 серпня 2013 року.

Довідка: Кутинцев М.М. – командир зенітно-ракетного дивізіону 18-ї особливої зенітно-ракетної дивізії, підполковник.

Одним з перших заступив на бойове чергування по захисту повітряного простору Арабської Республіки Єгипет, куди радянські ракетники були спрямовані на прохання керівництва цієї країни і з честю виконали свій обов'язок.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 26 серпня 1970 року за героїзм і мужність, проявлені при виконанні військового обов'язку, підполковнику Кутинцеву Миколі Михайловичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№10726).

Джерело:

Кутынцев Николай Михайлович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 831.

Герой Советского Союза Кутынцев Николай Михайлович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=2009, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Викторова Н. Спасибо, что вы есть! / Н. Викторова // Харьк. известия в Дзержинском районе.- 2013.- №2.

Имена героев на улицах нашего города // Харьк. известия.- 2013.- 17 авг.

Память жива // Харьк. известия в Дзержинском районе.- 2013.- №1.

У Дзержинському районі відкрили дві меморіальні дошки Героям Радянського Союзу [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/uk/news/yandex_news-20540.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Литвинову Василю Михайловичу* по вул. Ключківській, 148-а.

Відкрито 15 серпня 2013 року.

Довідка: Литвинов В. М. – командир мінометного розрахунку 185-го гвардійського стрілецького полку 60-ї гвардійської Павлоградської стрілецької дивізії 12-ї армії Південно-Західного фронту, гвардії старший сержант. В боях Великої Вітчизняної війни з 24 травня 1942 року. Був командиром мінометного розрахунку, помічником командира мінометного взводу. Воював на Південно-Західному, Сталінградському, Донському, знову Південно-Західному, 3-му і 2-му Українських фронтах.

Командир обслуги 82-мм міномета 185-го гвардійського стрілецького полку 60-ї гвардійської стрілецької дивізії гвардії старший сержант Литвинов особливо відзначився в боях на Дніпрі. В ніч з 25 на 26 жовтня 1943 року, діючи в передовій групі, подолав Дніпро і висадився на острові Хортиця (Запоріжжя). Вогнем міномета допоміг піхоті відбити 16 контратак ворога. Три доби брав участь в боях за острів. Вдруге форсував Дніпро в районі села Розумівка південніше міста Запоріжжя в листопаді 1943 року.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 19 березня 1944 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії старшому сержанту Литвинову Василю Михайловичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна (№18196) і медалі «Золота Зірка» (№3540).

Джерело:

Литвинов Василий Михайлович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 874.

Герой Советского Союза Литвинов Василий Михайлович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу:

http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13594, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Манкевичу Віктору Михайловичу* по вул. Бакуліна, 14.

Відкрито 16 серпня 2013 року.

Довідка: Манкевич В. М. – штурман сто шістдесят третього винищувального авіаційного полку (336-а винищувальна авіаційна дивізія, 15-а повітряна армія, 2-й Прибалтійський фронт), майор.

Учасник Великої Вітчизняної війни: у квітні-травні 1943 року – заступник командира авіаескадрильї п'ятсот шістдесят третього винищувального авіаційного полку; в травні 1943 — травні 1945 років — заступник командира і командир авіаескадрильї, штурман сто шістдесят третього винищувального авіаційного полку. Воював на Калінінському, Центральному, 1-му Білоруському, 2-му і 3-му Прибалтійських, Ленінградському фронтах. Брав участь у Курській битві, звільненні Білорусі, Польщі та Прибалтики, блокаді Курляндського угруповання противника. Здійснив близько 200 бойових вильотів на винищувачах Як-1, Як-7 і Як-9, в 65-ти повітряних боях збив особисто 18 і в групі 6 літаків супротивника.

За мужність і героїзм, проявлені в боях, Указом Президії Верховної Ради СРСР від 18 серпня 1945 майору Манкевичу Віктору Михайловичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Манкевич Виктор Михайлович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 34.

Герой Советского Союза Манкевич Виктор Михайлович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=10095, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Мельникову Івану Семеновичу* по вул. Тобольській, 47.

Відкрито 15 серпня 2013 року.

Довідка: Мельников І. С. – старший льотчик-спостерігач 98-го гвардійського окремого розвідувального авіаційного Вісленського полку (Командування ВПС Червоної Армії), гвардії капітан.

Під час Великої Вітчизняної війни в діючій армії – з червня 1941 року.

У полку швидкісних бомбардувальників воював на Південно-Західному і Західному фронтах, брав участь в обороні Москви. На початку 1942 року був направлений на навчання для освоєння нового авіаційного обладнання.

Знову в діючій армії – з березня 1943 року, в 4-му окремому авіаційному полку дальньої розвідки (з 17 червня 1943 року – 98-му гвардійському окремому розвідувальному авіаційному полку Резерву Верховного Головнокомандування Червоної Армії).

Полк до квітня 1944 року виконував розвідувальні польоти в інтересах різних фронтів, в квітні-травні 1944 року був у підпорядкуванні ВПС Московського військового округу, а з червня 1944 до кінця війни перебував у складі 2-ї повітряної армії 1-го Українського фронту.

До 20 січня 1945 року гвардії капітан І.С. Мельников здійснив 106 бойових вильотів на дальню аерофоторозвідку укріплень, військ, комунікацій, промислових та інших важливих об'єктів в глибокому тилу ворога і на його передньому краї, доставляючи командуванню цінні розвідувальні дані, які використовувалися при підготовці та проведенні найбільших операцій Радянської Армії.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 29 червня 1945 року за вміле виконання завдань командування, мужність і героїзм, проявлені при виконанні розвідувальних польотів, Мельникову Івану Семеновичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Мельников Иван Семенович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 69-70.

Герой Советского Союза Мельников Иван Семенович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=16710, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Найдьонову Миколі Олексійовичу* на пр. Леніна, 41-а.

Відкрито 16 серпня 2013 року.

Довідка: Найдьонов М. О. – командир ескадрильї п'ятсот шістдесят третього винищувального авіаційного полку (двісті вісімдесят третя

винищувальна авіаційна дивізія, 16-а повітряна армія, Центральний фронт), старший лейтенант.

З початком Великої Вітчизняної війни на фронті. Воював на Західному,

Брянському, Воронежському, Донському, Сталінградському, Центральному, 1-му і 2-му Білоруських фронтах.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 серпня 1943 року за мужність і військову доблесть, проявлені в боях з ворогами, Найденову Миколі Олексійовичу було присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 1129).

Всього за війну виконав більше 500 бойових вильотів, особисто збив 26 і в групі 3 ворожих літака.

Джерело:

Найденов Николай Алексеевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 140-141.

Герой Советского Союза Найдёнов Николай Алексеевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=2157, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Остащенко Сергію Михайловичу* по вул. Авіаційній, 3.

Відкрито 19 серпня 2013 року.

Довідка: Остащенко С. М. – навідник гармати 1844-го винищувально-протитанкового артилерійського полку 30-ї окремої винищувально-протитанкової артилерійської бригади 7-ї гвардійської армії Степового фронту, молодший сержант.

Навідник гармати молодший сержант Сергій Остащенко з гарматною обслугою 27 вересня 1943 року першим переправився через річку Дніпро і вогнем своєї гармати підтримав дії піхоти по захопленню села Бородаївка Верхньодніпровського району Дніпропетровської області України.

У бою за Бородаївку він знищив гарматним вогнем дев'ять кулеметних точок і кілька десятків ворожих солдат. Гарматникам, де навідником був молодший сержант Остащенко, довелося багаторазово відбивати атаки ворога в цей і наступні дні.

2 жовтня 1943 року, коли на них рухалося п'ять танків і до батальйону піхоти, С.М. Осташенко підпустив ворога на двісті метрів і відкрив прицільний вогонь, знищивши три танки і багато піхотинців. У підсумку гітлерівці були зупинені, а потім – відкинуті від берегів Дніпра.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 26 жовтня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм молодшому сержанту Осташенку Сергію Михайловичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 3196).

Джерело:

Осташенко Сергей Михайлович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 213.

Герой Советского Союза Осташенко Сергей Михайлович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=7483, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Панкратову Сергію Степановичу* по вул. 23-го Серпня, 47.

Довідка: Панкратов С. С. – штурман 66-го винищувального Алленштайнського авіаційного полку 329-ї винищувальної Керченської авіаційної дивізії 4-ї повітряної армії 4-го Українського фронту, майор.

На фронтах Великої Вітчизняної війни з 22 червня 1941 року. Воював командиром ескадрильї, штурманом і заступником командира винищувального авіаполку на Південно-Західному, Західному, Закавказькому, Північно-Кавказькому, 4-му Українському, 2-му Білоруському фронтах. До кінця березня 1944 року штурман 66-го винищувального авіаційного полку майор Панкратов здійснив 264 бойових вильотів, в 52 повітряних боях збив особисто 16 літаків супротивника і 9 в групі.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 2 серпня 1944 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм майору Панкратову Сергію Степановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна (№ 19084) і медалі «Золота Зірка» (№ 3991).

Джерело:

Панкратов Сергей Степанович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 230.

Герой Советского Союза Панкратов Сергей Степанович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13865, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського *Панченку Івану Никифоровичу* по вул. Ярослава Галана, 3.

Відкрито 22 серпня 2013 року.

Довідка: Панченко І.Н. – командир 8-го гвардійського Нижньодністровського Червонопрапорного стрілецького полку (4-а гвардійська Апостолівська Червонопрапорна стрілецька дивізія, 4-а гвардійська армія, 3-й Український фронт), гвардії полковник. Брав участь в обороні Одеси, в боях за Ростов, звільняв міста Болгарії, Югославії та Угорщини. Кілька разів був важко поранений. Кавалер орденів Леніна, Золота

Зірка, Червоної Зірки і Червоного Прапора, ордена Суворова, Кутузова та багатьох інших.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 28 квітня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому відвагу і героїзм гвардії полковнику Панченко Івану Никифоровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна (№ 33583) і медалі «Золота Зірка»(№ 3478).

Джерело:

Панченко Иван Никифорович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 234.

Відкрито меморіальну дошку Герою Радянського Союзу Івану Панченко [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступа: http://www.city.kharkov.ua/uk/news/yandex_news-20659.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

История нашего города в именах // Харьк. известия.- 3013.- 24 авг.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Плющу Олександрі Васильовичу* на пр. Перемоги, 67.

Відкрито 15 серпня 2013 року.

Довідка: Плющ О. В. – стрілок 118-го гвардійського стрілецького полку 37-ї гвардійської стрілецької дивізії 65-ї армії Білоруського фронту, гвардії рядовий.

21 жовтня 1943 року під час форсування Дніпра біля села Стародубка

Лоевського району Гомельської області в складі групи бійців висадився на правий берег і вибив ворога з першої траншеї. При відбитті контратак знищив два кулеметних розрахунки. У боях на плацдармі в числі перших увірвався у село Стародубка.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 січня 1944 року за мужність і героїзм, проявлені при форсуванні Дніпра і утриманні плацдарму на його правому березі гвардії рядовому Олександру Васильовичу Плющу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 1660).

Джерело:

Плющ Александр Васильевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 282.

Герой Советского Союза Плющ Александр Васильевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=7261, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Викторова Н. Спасибо, что вы есть! / Н. Викторова // Харьк. известия в Дзержинском районе.- 2013.- №2.

Имена героев на улицах нашего города // Харьк. известия.- 2013.- 17 авг.

Память жива // Харьк. известия в Дзержинском районе.- 2013.- №1.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

У Дзержинському районі відкрили дві меморіальні дошки Героям Радянського Союзу [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступа: http://www.city.kharkov.ua/uk/news/yandex_news-20540.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Піддубному Олексію Павловичу* по вул. Шекспіра, 16.

Відкрито 19 серпня 2013 року.

Довідка: Піддубний О. П. – начальник артилерії 569-го стрілецького полку 161-ї стрілецької дивізії 40-ї армії Воронезького фронту, капітан.

У діючій армії з липня 1941 року.

Начальник артилерії 569-го стрілецького полку капітан Олексій Піддубний в ніч на 25 вересня 1943 року переправив артилерію

полку через річку Дніпро в районі села Зарубинці Канівського району Черкаської області України на плацдарм. В боях на правому березі річки артилерія 569-го стрілецького полку успішно відбивала контратаки противника, чим сприяла успішним діям 161-ї стрілецької дивізії.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 23 жовтня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому героїзм і мужність капітану Піддубному Олексію Павловичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 2151).

Джерело:

Поддубный Алексей Павлович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 285.

Герой Советского Поддубный Алексей Павлович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=2110, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Прокопенку Григорію Дмитровичу* по вул. 23-го Серпня, 49-б.

Відкрито 15 серпня 2013 року.

Довідка: Григорій Д. П. (1924-1993) – командир мінометного розрахунку 615-го стрілецького полку (1-й Український фронт), рядовий.

В армії з березня 1943 року. З цього часу і на фронті. Командир мінометного розрахунку рядовий Прокопенко одним з перших 26 вересня 1943 року подолав Дніпро в районі Вишгорода (Київська область). На плацдармі відважно відбивав контратаки противника, гранатами підбив 3 танки. У боях за Київ 3 — 5 листопада 1943 року знищив кілька ворожих вогневих точок, велику кількість гітлерівців.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 10 січня 1944 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм Григорію Дмитровичу Прокопенку присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Джерело:

Прокопенко Григорий Дмитриевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С.321.

Открытие мемориальной доски Герою Советского Союза Прокопенко Григорию Дмитриевичу [Електрон. ресурс] // Харьковская общеобразовательная школа I-III ступеней № 117 Харьковского городского совета.- Режим доступу: http://www.school117.edu.kh.ua/novosti_shkoli/id/351, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Прокопенко, Григорий Дмитриевич [Електрон. ресурс] // Википедия.- Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%93%D1%80%D0%B8%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B9_%D0%94%D0%BC%D0%B8%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Ребрику Кузьмі Пилиповичу* по вул. Леніна, 1.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка: Ребрик К. П. – командир мотострілецького батальйону 35-ї Слуцької механізованої бригади 1-го Красноградського механізованого корпусу 2-ї гвардійської танкової армії 1-го Білоруського фронту, майор.

На фронті Великої Вітчизняної війни з січня 1942 року. Був заступником командира стрілецького і мотострілецького батальйонів, командиром мотострілецького батальйону. Воював на Західному, Калінінському, Степовому, 2-му Українському, 1-му Білоруському фронтах. В боях тричі поранений.

Командир мотострілецького батальйону 35-ї механізованої бригади майор Ребрик відзначився при звільненні Польщі в ході Вісло-Одерської операції. 19 січня 1945 року в бою за місто Сохачів передовий загін під його командуванням виявився відрізаним від частин бригади, але в результаті сміливих і рішучих дій не тільки з'єднався з основними силами, а й завдав ворогові великих втрат, захопивши в полон близько 100 гітлерівців. 22 січня 1945 року батальйон відразу опанував населеним пунктом Цнін. В цьому бою Ребрик був поранений, але залишився в строю.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 31 травня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм майору Ребрику Кузьмі Пилиповичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 5850).

Джерело:

Ребрик Кузьма Филиппович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 350.

Ребрик Кузьма Филиппович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.274-275.

Герой Советского Союза Ребрик Кузьма Филиппович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу:

http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=11636, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Рубану Андрію Фроловичу* по вул. Дерев'янка, 3-в.

Відкрито 16 серпня 2013 року.

Довідка: Рубан А.Ф. – штурман 990-го нічного бомбардувального авіаційного полку триста тринадцятої нічної бомбардувальної авіаційної дивізії 15-ї повітряної армії 2-го Прибалтійського фронту, майор.

У боях Великої Вітчизняної війни з серпня 1941 року. Воював на Західному, Північно-Західному, Волховському, Брянському, 2-му

Прибалтійському, Ленінградському фронтах.

До березня 1945 року штурман 990-го нічного бомбардувального авіаційного полку майор А.Ф. Рубан здійснив 835 успішних бойових вильотів (з них 711 вночі) на бомбардування скупчень військ, бойової техніки та військових об'єктів супротивника.

Екіпаж бомбардувальника знищив 3 літаки, 9 легких танків, 6 бронемашин, 46 залізничних вагонів, 3 великих переправи, 5 мостів, 12 польових артбатареї, 19 складів боєприпасів і пального, 48 автомашин, 26 мінометів, 23 дзоти, придушив вогонь 24 артилерійських і 29 мінометних батарей і знищив близько батальйону гітлерівців.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 18 серпня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування по знищенню живої сили і техніки противника і проявлені при цьому мужність і героїзм майору Рубану Андрію Фроловичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна (№52448) і медалі "Золота Зірка" (№8004).

Джерело:

Рубан Андрей Фролович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 375.

Герой Советского Союза Рубан Андрей Фролович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=6499, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Світенку Миколі Івановичу* по пр. Леніна, 30.

Довідка: Світенко М. І. – командир ескадрильї 7-го винищувального авіаційного полку 5-ї змішаної авіаційної дивізії 23-ї армії Ленінградського фронту, капітан.

На фронтах Великої Вітчизняної війни з 22 червня 1941 року. У перші хвилини війни, на світанку 22 червня 1941 року, старший лейтенант Світенко Н.І. вилетів на перехоплення гітлерівських «мессершміттів», що спробували блокувати радянський аеродром під Выборгом.

Капітан Микола Світенко до січня 1942 року здійснив 135 успішних бойових вильотів, у повітряних боях збив особисто 5 і в парі 7 ворожих літаків.

За роки війни здійснив понад 380 успішних бойових вильотів, в 102 повітряних боях особисто збив 15 літаків супротивника і 7 в групі.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 10 лютого 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм Світенку Миколі Івановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Свитенко Николай Иванович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 426.

Свитенко Николай Иванович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С. 39-40.

Герой Советского Союза Свитенко Николай Иванович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=6224, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Ситникову Василю Єгоровичу* по. вул. Леніна, 3.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка: Ситников В.Є. – командир мінометного розрахунку 685-го стрілецького полку сто дев'ясто третьої стрілецької Червонопрапорної дивізії 65-ї армії Центрального фронту, сержант.

У Червоній Армії з 1942 року. У діючій армії з січня 1943 року.

Командир мінометного розрахунку сержант Василь Ситников, діючи в якості командира відділення, 15 жовтня 1943 року переправлявся через річку

Дніпро біля села Кам'янка Ріпкинського району Чернігівської області України.

Коли пліт був розбитий, бійці ввіреного сержанту Ситникову В.Є. відділення вбрід дісталися до берега, після чого вибили противника з траншеї, закріпилися на рубежі і забезпечили форсування Дніпра іншими підрозділами.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 30 жовтня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань і проявлені при цьому мужність і героїзм сержанту Ситникову Василю Єгоровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 1645).

Джерело:

Ситников Василий Егорович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 470.

Герой Советского Союза Ситников Василий Егорович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=8261, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Соболеву Миколі Олексійовичу* по вул. Новгородській, 44.

Довідка: Соболев М. О. – командир ланки 237-го штурмового авіаційного полку 305-ї штурмової Павлоградської авіаційної дивізії 9-го змішаного Одеського авіаційного корпусу 17-ї повітряної армії 3-го Українського фронту, старший лейтенант.

У діючій армії з серпня 1942 року. Воював льотчиком, командиром ланки і ескадрильї на Західному, Південно-Західному, 3-му Українському, 3-му і 2-му Прибалтійських фронтах. У боях двічі поранений.

Командир ланки старший лейтенант Соболев до квітня 1944 року зробив 92 бойових вильоти на штурм скупчень військ противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 1 липня 1944 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм старшому лейтенанту Соболеву Миколі Олексійовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна (№18686) та медалі «Золота Зірка» (№3920).

Джерело:

Соболев Николай Алексеевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 492.

Герой Советского Союза Соболев Николай Алексеевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу:

http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13861, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Сипалу Івану Мироновичу* по вул. Бакуліна, 3-б.

Відкрито 22 серпня 2013 року.

Довідка: Сипало І.М. – командир роти 12-го гвардійського стрілецького полку 5-ї гвардійської Городоцької стрілецької дивізії 11-ї гвардійської армії 3-го Білоруського фронту, гвардії старший лейтенант

У діючій армії з липня 1942 року. Був командиром відділення, взводу, стрілецької роти. Воював на Західному, Брянському, Прибалтійському, 2-му та 1-му Прибалтійських, 3-му Білоруському фронтах.

Командир роти гвардії старший лейтенант Сипало в числі перших 14 липня 1944 року форсував річку Неман в районі села Мереч (Мяркине Варенського району республіки Литва). Рота захопила і втримала плацдарм, відбивши численні контратаки противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 березня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії старшому лейтенанту Сипалу Івану Мироновичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота зірка» (№ 8071).

Джерело:

Сыпало Иван Миронович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 551.

Сыпало Иван Миронович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- 160-161.

Герой Советского Союза Сыпало Иван Миронович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=12366, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Тихонову Михайлу Івановичу* по вул. Леніна, 3.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка: Тихонов М.І. – стрілок 300-го гвардійського стрілецького полку 99-ї гвардійської стрілецької дивізії 7-ї армії Карельського фронту, гвардії рядовий.

Призваний в Червону Армію Інзенським райвійськкоматом Ульяновської області в лютому 1943 року. Після навчання в повітряно-десантних частинах гвардії червоноармійців Михайло Тихонов в червні 1944

року прибув на Карельський фронт у складі 37-го гвардійського стрілецького корпусу.

У перший день наступу, 21 червня 1944 року, в районі міста Лодейне Поле здійснила свій подвиг група комсомольців-гвардійців, відібрана командуванням з маси добровольців для демонстрації удаваної переправи через річку Свір. Серед них був і гвардії червоноармійців Михайло Тихонов.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 21 липня 1944 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому героїзм і мужність гвардії червоноармійцю Тихонову Михайлу Івановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 4111).

Джерело:

Тихонов Михаил Иванович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 583.

Герой Советского Союза Тихонов Михаил Иванович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=2782, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Ушакову Дмитру Андрійовичу* по вул. Леніна, 3.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка: Ушаков Д.А. – командир 48-го окремого інженерно-саперного батальйону 60-ї інженерно-саперної бригади 7-ї гвардійської армії Степового фронту, майор. Учасник Великої Вітчизняної війни з червня 1941 року. Командир 48-го окремого інженерно-саперного батальйону майор Д.А. Ушаков особливо відзначився при форсуванні річки Дніпро.

В кінці вересня — початку жовтня 1943 року ввірений майору Д.А. Ушакову батальйон побудував семидесятиметрову естакаду, забезпечивши можливість наведення моста через річку на острів Глинськ-Бородаївський Верхньодніпровського району Дніпропетровської області Української РСР, а потім, коли гітлерівські «юнкерси» тричі бомбардували і руйнували

переправу, воїни-сапери під командуванням майора Д.А.Ушакова її відновлювали, забезпечуючи пересування військ на дніпровський плацдарм.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 26 жовтня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм майору Ушакову Дмитру Андрійовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 1383).

Джерело:

Ушаков Дмитрий Андреевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 634.

Герой Советского Союза Ушаков Дмитрий Андреевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=7452, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Хоменку Івану Антоновичу* по вул. 23-го Серпня, 29.

Довідка: Хоменко І.А – командир батареї 318-го гвардійського мінометного полку (Ленінградський фронт), гвардії старший лейтенант.

У Червоній Армії з серпня 1941 року. Закінчив Омське артилерійське училище в 1942 році. У діючій армії з листопада 1942 року.

Командир батареї 318-го гвардійського мінометного полку Ленінградського фронту гвардії старший лейтенант Хоменко відзначився в ході Виборзької наступальної операції, при наступі радянських військ на Карельському перешийку.

В одному з боїв він уміло підтримав своєю батареєю бойові порядки піхоти, прицільно вів вогонь по зосередженням живої сили і укріплень ворога.

12 червня 1944 року під час жорстоких боїв у районі села Маттіла ворог кинув на наші частини мотопіхоту і артилерію. Бійці мінометної батареї Хоменка відбивали в ці дні по кілька контратак противника. Влучним вогнем вони знищили 250 солдатів і офіцерів, дві протитанкові гармати і один бронетранспортер. В результаті наша піхота успішно просунулася вперед. Під час найбільшої напруги бою, коли ворог загрожував з флангів, будучи вже пораненим, старший лейтенант Хоменко залишався в строю, коригуючи вогонь батареї.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 18 листопада 1944 року за мужність, відвагу і героїзм, проявлені в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками, гвардії старшому лейтенанту Хоменку Івану Антоновичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№5250).

Джерело:

Хоменко Иван Антонович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 689.

Герой Советского Союза Хоменко Иван Антонович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=9958, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Чепуру Микиті Дмитровичу* по вул. 23-го Серпня, 42.

Довідка: Чепур М. Д. – командир відділення 81-го гвардійського стрілецького полку 25-ї гвардійської стрілецької дивізії 8-ї гвардійської армії Південно-Західного фронту, гвардії молодший сержант.

У лютому 1943 року призваний до лав Червоної Армії. З цього ж часу в діючій армії. Командир стрілецького відділення М.Д. Чепур воював вісімнадцять місяців – з лютого 1943 по серпень 1944 року. Але і за цей час встиг пройти довгий шлях від Харкова до Дністра.

26 вересня 1943 року брав участь у боях за розширення плацдарму в районі села Василівка Синельниковського району Дніпропетровської області. За три доби відділення, яким командував М. Чепур, відбило 20 контратак ворога, завдавши йому великих втрат. Знищили кулеметну вогневу точку, до 30 гітлерівців, сприяло виконанню поставленого бойового завдання.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 22 лютого 1944 року за мужність і героїзм, проявлені при форсуванні Дніпра і утриманні плацдарму на його правому березі гвардії молодшому сержанту Микиті Дмитровичу Чепуру присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 2511).

Джерело:

Чепур Никита Дмитриевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 715.

Чепур Никита Дмитриевич // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.178.

Герой Советского Союза Чепур Никита Дмитриевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=11163, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Штанько Степану Федотовичу* по вул. Сумській, 77/79.

Відкрито 19 серпня 2013 року.

Довідка: Штанько С. Ф.– командир батареї 98-го гвардійського артилерійського полку 11-го гвардійського стрілецького корпусу Окремої Приморської армії, гвардії старший лейтенант. Очолюючи артилерійську коректувальну групу і вміло керуючи вогневими знаряддями полку, забезпечив відбиття ряду контратак противника, що зіграло велику роль в утриманні та розширенні плацдарму.

За зразкове виконання бойових завдань командування на фронті і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії старшому лейтенанту Степану Штанько присвоєно звання Героя Радянського Союзу (Указом Президії Верховної Ради СРСР від 16 травня 1944 року).

Джерело:

Штанько Степан Федотович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 799-800.

Мы гордимся вашим подвигом // Харьк. известия в Дзержинском районе.- 2013.- №2.

У Дзержинському районі відкрили дві меморіальні дошки Героям Радянського Союзу [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-dzerzhinskому-rayoni-vidkrili-dvi-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20593.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтим поколение героев // Харьк. известия.- 2013.- 20 авг.

Меморіальні дошки харків'янам – Героям Радянського Союзу та повним кавалерам ордена Слави, які проживали на території *Київського району*.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Бастєєву Івану Васильовичу* по вул. Мироносицькій, 95.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка: Бастєєв І.В. – командир 89-го стрілецького полку 23-ї стрілецької дивізії 47-ї армії Воронежського фронту, полковник.

Учасник Великої Вітчизняної війни з листопада 1941 року.

Командир 89-го стрілецького полку полковник Іван Бастеев проявив

героїзм у ході битви за Дніпро. У вересні 1943 року його полк стрімко форсував Дніпро на північ від міста Канів Черкаської області Української РСР, захопив плацдарм і успішно відбив численні атаки противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 25 жовтня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені

при цьому мужність і героїзм, полковнику Бастееву Івану Васильовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Бастеев Иван Васильевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 126.

Герой Советского Союза Бастеев Иван Васильевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=14447, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Батову Володимирі Васильовичу* по вул. Петровського, 6/8.

Відкрито 16 серпня 2013 року.

Довідка: Батов В.В. – командир стрілецького батальйону 734-го ордена Богдана Хмельницького 2-го ступеня стрілецького полку (двісті тридцять третьої Кременчуцько-Знаменської стрілецької дивізії, 75-й Белградський стрілецький корпус, 57-а армія, 3-й Український фронт), капітан.

У діючій армії — з першого дня війни. Брав участь у бойових діях на Північно-Західному, Ленінградському, Сталінградському, Західному, Брянському, 2-му і 3-му Українських фронтах. У боях чотири рази поранений.

Брав участь у Яссько-Кишинівській операції, боях на території Румунії, Угорщини, звільненні Югославії. Після форсування Дунаю в районі населеного пункту Батіна 6 листопада 1944 року батальйон капітана В.В. Батова, закріпившись на захопленому плацдармі, протягом двох діб відбивав запеклі атаки противника. Завдяки вмілому керівництву підлеглими, наполегливості в

досягненні поставлених завдань, особистій мужності командира позиції були утримані.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 березня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому відвагу і героїзм капітану Батову Володимиру Васильовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 5456).

Джерело:

Батов Владимир Васильевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 128.

В Киевском районе открыли четыре мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-kiyivskomu-rayoni-vidkrili-chotiri-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20561.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Батов Владимир Васильевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=14447, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Лялина З. Преемственность поколений / З. Лялина // Харьк. известия в Киевском районе.- 2013.- №2.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Василевському Петру Лук'яновичу* по вул. Сумській, 94.

Відкрито 16 серпня 2013 року.

Довідка: Василевський П. Л. – заступник командира 3-го стрілецького батальйону 269-го стрілецького полку 136-ї стрілецької дивізії 70-ї армії 2-го Білоруського фронту, старший лейтенант.

20 квітня 1945 року, незважаючи на масований ворожий вогонь, переправився через річку Одер і взяв активну участь у захопленні плацдарму. Протягом двох днів група, до якої входив і Василевський, утримувала плацдарм на західному березі річки в районі населеного пункту Шенінген (нині – Кам'янець).

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 29 червня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені мужність і героїзм у боях з німецько-фашистськими загарбниками старшому лейтенанту Василевському Петру Лук'яновичу присвоєно звання Героя Радянського

Союзу з врученням ордена Леніна (№ 40422) і медалі «Золота Зірка» (№ 5564).

Джерело:

Василевский Петр Лукьянович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 241.

В Киевском районе открыли четыре мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-kiyivskomu-rayoni-vidkrili-chotiri-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20561.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Василевский Петр Лукьянович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=14486, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Лялина З. Преемственность поколений / З. Лялина // Харьк. известия в Киевском районе.- 2013.- №2.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Канському Всеволоду Єлисейовичу* по вул. Чернишевській, 49.

Відкрито 16 серпня 2013 року.

Довідка: Канський В. Є. – старший лейтенант, командував ротою 1006-го стрілецького полку 266-ї стрілецької дивізії 5-ї ударної армії 1-го Білоруського фронту. Відзначився під час боїв у Німеччині.

19 квітня 1945 року в районі населеного пункту Рінгенвальде його рота відбила німецьку контратаку і штурмом взяла населений пункт, знищивши понад 100 солдатів і офіцерів противника.

28 квітня 1945 року під час боїв на вулицях Берліна його рота першою увірвалася в опорний пункт — міську в'язницю і більше діб вела запеклі бої, знищивши понад 80 німецьких солдатів і офіцерів і ще близько 40 взявши в полон.

31 травня 1945 року був удостоєний звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Канский Всеволод Елисеевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 620.

В Киевском районе открыли четыре мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської

ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-kiyivskomu-rayoni-vidkrili-chotiri-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20561.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Канский Всеволод Елисеевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=15554, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Лялина З. Преемственность поколений / З. Лялина // Харьк. известия в Киевском районе.- 2013.- №2.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Мацу Григорію Зельмановичу* по вул. Гуданова, 9/11.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка: Мац Г.З. – командир батареї 45-мм гармат 8-го гвардійського винищувально-протитанкового дивізіону 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії 52-ї армії 2-го Українського фронту, гвардії старший лейтенант.

На фронті у Велику Вітчизняну війну з 1942 року.

Гвардії старший лейтенант Г.З. Мац відзначився в бою 1 грудня 1943 року в районі міста Черкаси. Відбиваючи атаки ворога, батарея знищила 14 танків, 4 БТР, до роти солдатів і офіцерів. Був важко поранений.

Вважалося, що він загинув у тому бою.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 17 травня 1944 року за мужність і героїзм, проявлені при відбитті атаки противника і вміле керівництво боєм гвардії старшому лейтенанту Григорію Зельмановичу Мацу було посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Але Мац залишився живий. Поранений, він був узятий в полон. У липні 1944 року були звільнені Люблін і Майданек. Напівживий Г.З. Мац опинився серед тих щасливчиків, яких німці, відступаючи, не встигли знищити.

Лікарі врятували йому життя. Після одужання Г.З. Мацу були вручені орден Леніна і медаль "Золота Зірка" (№ 4219).

Джерело:

Мац Григорий Зельманович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 60.

Герой Советского Союза Мац Григорий Зельманович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=4309, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Мильнеру Рафаїлу Ісайовичу* по пр. Московському, 27.

Відкрито 19 серпня 2013 року.

Довідка: Мильнер Р.І. – заступник по політичній частині командира 32-го гвардійського стрілецького полку 12-ї гвардійської Пінської стрілецької дивізії 61-ї армії Центрального фронту, гвардії підполковник.

6 жовтня 1943 року в боях на плацдармі в районі села Глушець Гомельської області в складній обстановці замінив пораненого командира полку. Протягом декількох днів полк розширив плацдарм, поліпшив свої позиції і дав можливість частинам дивізії

переправитися через Дніпро.

Влітку 1944 року був призначений командиром 37-го гвардійського стрілецького полку, який брав участь у боях за визволення Риги, Польщі, вів бої на території Німеччини, форсував річку Одер.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 січня 1944 року за мужність і героїзм, проявлені при форсуванні Дніпра і утриманні плацдарму на його правому березі гвардії підполковнику Мильнеру Рафаїлу Ісайовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 2807) .

Джерело:

Мильнер Рафаил Исаевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 80.

В Киевском районе почтили память двух Героев Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-harkovi-vshanuvati-pam-yat-dvoh-geroyiv-radyanskogo-soyuzu-20590.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Мильнер Рафаил Исаевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=6327, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Павловському Анатолію Михайловичу* по вул. Лермонтовській, 14/16.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка Павловський А.М. – командир 234-го гвардійського Чорноморського стрілецького полку (76-а гвардійська Чернігівська стрілецька дивізія, 9-й гвардійський стрілецький корпус, 61-а армія, Центральний фронт), гвардії підполковник.

У діючій армії з серпня 1941 року. Воював на Південному, Сталінградському, (з 30.09.1942 року – Донський, з 15.02.1943 року – Центральний, з 20.10.1943 року – Білоруський), 1-му і 2-му Білоруських фронтах. Брав участь у боях з оборони Одеси, Севастополя.

У 1942 році був важко поранений.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 січня 1944 року за зразкове виконання бойових завдань командування з форсування річки Дніпро і проявлені при цьому відвагу і героїство гвардії підполковнику Павловському Анатолію Михайловичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 2649).

Джерело:

Павловский Анатолий Михайлович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С.224.

Герой Советского Союза Павловский Анатолий Михайлович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=14419, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Сичову Олександрові Івановичу* по вул. Сумській, 128-а.

Відкрито 16 серпня 2013 року.

Довідка: Сичов О.І. – командир 329-го окремого інженерного батальйону 7-ї гвардійської армії Степового фронту.

При форсуванні річки Дніпро 25 вересня 1943 року біля села Бородаївка Верхньодніпровського району Дніпропетровської області забезпечив переправу десанту на підручних засобах і захоплених у гітлерівців рибальських човнах.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 26 жовтня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм майору Сичову Олександрові Івановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 1343).

Джерело:

Сычев Александр Иванович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 554.

Сычев Александр Иванович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С. 46-47.

В Киевском районе открыли четыре мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-kiyivskomu-rayoni-vidkrili-chotiri-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20561.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Сычев Александр Иванович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=7403, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Лялина З. Преемственность поколений / З. Лялина // Харьк. известия в Киевском районе.- 2013.- №2.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Шелесту Денису Андрійовичу* по пр.Московському, 15.

Відкрито 19 серпня 2013 року.

Довідка: Шелест Д.А. – командир 201-го мінометного полку 12-ї мінометної бригади 38-ї армії 1-го Українського фронту, майор.

Одним з перших 6 листопада 1943 року зі своїм полком увірвався до Києва. Уміло керував його бойовими діями у вуличних боях, надавав безпосередню допомогу піхоті. У Києві чотири години його полк відбивав контратаки великих

сил противника, утримуючи свій кордон і завдаючи ворогові великих втрат.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 грудня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм майору Шелесту Денису Андрійовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 2348).

Джерело:

Шелест Денис Андреевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 774.

В Киевском районе почтили память двух Героев Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського

ГОЛОВИ, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-harkovi-vshanuvali-pam-yat-dvoh-geroyiv-radyanskogo-soyuzu-20590.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Шелест Денис Андреевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=11774, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальні дошки харків'янам – Героям Радянського Союзу та повним кавалерам ордена Слави, які проживали на території Ленінського району.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Глазунову Петру Олексійовичу* по вул. Соціалістичній, 62.

Відкрито 8 серпня 2013 року.

Довідка: Глазунов П. О. – заступник командира 955-го штурмового Ризького авіаційного полку 305-ї штурмової Червонопрапорної Павлоградської авіаційної дивізії 14-ї повітряної армії 3-го Прибалтійського фронту, капітан.

Учасник Великої Вітчизняної війни з березня 1943 року. У складі 305-ї штурмової дивізії бився за визволення України. З липня 1944 року в складі полку був переведений в 14-у повітряну армію Прибалтійського фронту. Брав участь у боях за визволення Пскова, воював у небі Естонії та Латвії.

До вересня 1944 капітан П.А. Глазунов здійснив 115 бойових вильотів на розвідку і штурмові удари по вузлах опору, аеродромах, скупчень військ противника. Особисто збив у повітряних боях 2 і знищив на аеродромах 6 літаків ворога. Був представлений до звання Героя Радянського Союзу.

Останній бойовий виліт капітан П.А. Глазунов здійснив у травні 1945 року. Всього за час війни здійснив 138 бойових вильотів на штурмовику Іл-2.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 23 лютого 1945 року за зразкове виконання завдань командування і проявлені мужність і героїзм у боях з німецько-фашистськими загарбниками гвардії капітану Глазунову Петру Олексійовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 5013).

Джерело:

Глазунов Петр Алексеевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 326.

В Ленинском районе чествуют память Героев Советского Союза [Електрон. ресурс] // Лента новостей Харькова.- Режим доступа: <http://lenta.kharkiv.ua/society/2013/08/08/18809.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

В Ленинском районе чествовали память Героев Советского Союза // Харьк. известия в Ленинском районе.- 2013.- №2.

Герой Советского Союза Глазунов Петр Алексеевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=4556, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Косову Василю Миколайовичу* по вул. Клапцова, 48.

Відкрито 9 серпня 2014 року.

Довідка: Косов В.М. – командир 177-го гвардійського стрілецького Кишинівського полку (60-а гвардійська стрілецька Павлоградська Червонопрапорна дивізія, 5-а ударна армія, 1-й Білоруський фронт), гвардії полковник.

Під час Великої Вітчизняної війни в діючій армії з червня 1941 року. Воював на Південному, Південно-Західному, 3-му Українському, 1-му Білоруському фронтах. Відзначився при штурмі Берліна.

В ході Берлінської операції вміло організував прорив глибоко ешелонованої оборони противника. Полк під його командуванням увірвався до Берліна, у вуличних боях завдав ворогові великих втрат, з ходу форсував річку Шпрее і закріпився на її західному березі, забезпечивши подальше просування до центру міста частинам дивізії.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 31 травня 1945 року за вміле командування полком, мужність і героїзм, проявлені при штурмі Берліна, гвардії полковнику Косову Василю Миколайовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 6823).

Джерело:

Косов Василий Николаевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 326.

Косов Василий Николаевич // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.260-270.

В Харькове открыли еще две мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради,

міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-harkovi-vidkrili-shche-dvi-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20471.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

В Ленинском районе чествовали память Героев Советского Союза // Харьк. известия в Ленинском районе.- 2013.- №2.

Герой Советского Союза Косов Василий Николаевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=14247, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Помните всех поименно // Харьк. известия.- 2013.- 13 авг.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Панчешному Трохиму Андрійовичу* по вул. Єлізарова, 9.

Відкрито 10 серпня 2014 року.

Довідка: Панчешний Т. А. – заступник командира з політичної частини 19-го окремого моторизованого понтонно-мостового батальйону 7-ї гвардійської армії Степового фронту, капітан.

Під час форсування Дніпра 30 вересня 1943 року в районі села Солошпно Кобеляцького району Полтавської області під обстрілом противника організував переправу на поромі бойової техніки та боєприпасів. Під його керівництвом на правий берег річки було переправлено 11 танків.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 20 грудня 1943 року за мужність і героїзм, проявлені при форсуванні Дніпра і утриманні плацдарму на його правому березі капітану Трохиму Андрійовичу Панчешному присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 1487).

Джерело:

Панчешный Трофим Андреевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 234.

В Ленинском районе почтили память Героя Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-leninskomu-rayoni-vshanuvai-pam-yat-geroya-radyanskogo-soyuzu-20487.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

В Ленинском районе чествовали память Героев Советского Союза // Харьк. известия в Ленинском районе.- 2013.- №2.

Герой Советского Союза Панчешный Трофим Андреевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=7255, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка повному кавалеру орденів Слави *Степанюку Володимиру Миколайовичу* по вул. Червоноармійській, 8/10-б.

Відкрито 9 серпня 2014 року.

Довідка: Степанюк В. М. – командир відділення взводу розвідки 68-ї окремої гвардійської Житомирської Червонопрапорної орденів Суворова і Богдана Хмельницького танкової бригади (4-а гвардійська танкова армія, 1-й Український фронт), гвардії сержант.

У Червоній Армії з 1 березня 1942 року. У діючій армії – з 15 травня 1942 року. Воював на Західному і Воронезькому фронтах у взводі розвідки роти управління 93-й окремої танкової бригади, на посадах розвідника і командира відділення. Разом з воїнами бригади брав участь у боях на Курській Дугі, визволенні України та Польщі, Берлінській і Празькій операціях. При виконанні бойових завдань в тилу ворога проявив себе відважним, сміливим і рішучим розвідником.

Наказом командувача військами 1-го Українського фронту від 10 червня 1944 року молодший сержант Степанюк Володимир Миколайович нагороджений орденом Слави 3-го ступеня.

Наказом командувача 4-ї танкової армії від 29 січня 1945 року сержант Степанюк Володимир Миколайович нагороджений орденом Слави 2-го ступеня.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 27 червня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому доблесть і мужність гвардії сержант Степанюк Володимир Миколайович нагороджений орденом Слави 1-го ступеня.

Джерело:

В Ленинском районе чествовали память Героев Советского Союза // Харьк. известия в Ленинском районе.- 2013.- №2.

В Харькове открыли еще две мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступа: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-harkovi-vidkrili-shche-dvi-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20471.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Плищенко И. Мы вами гордимся! / И. Плищенко // Слово ветерана.- 2013.- 14 сент.

Полный Кавалер ордена Славы Степанюк Владимир Николаевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=15742, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Помнить всех поименно // Харьк. известия.- 2013.- 13 авг.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальні дошки харків'янам – Героям Радянського Союзу та повним кавалерам ордена Слави, які мешкали на території Московського району.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Білоконю Кузьмі Филімоновичу* по Автострадній набережній, 5.

Відкрито 9 серпня 2014 року.

Довідка: Білоконь К.Ф. – командир ескадрильї сто третього штурмового авіаційного полку 230-ї штурмової авіаційної дивізії 4-ї повітряної армії 2-го Білоруського фронту, капітан.

З початком Великої Вітчизняної війни на фронті. Воював з ворогом в небі України, Ставропілля, Південного Кавказу, Кубані,

Криму.

До липня 1944 року здійснив 93 бойових вильоти для нанесення ударів по вузлах опору, скупчень військ противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 26 жовтня 1944 року за зразкове виконання бойових завдань і проявлені при цьому мужність і героїзм, капітану Білоконю Кузьмі Филімоновичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№4852).

Джерело:

Белоко́нь Кузьма Филімонович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 144.

Белоко́нь Кузьма Филімонович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С. 328.

Герой Советского Союза Белоко́нь Кузьма Филімонович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=2423, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтобы знали и помнили ... // Харьк. известия в Московском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Зибіну Івану Федоровичу* по пр. Тракторобудівників, 131.

Відкрито 7 серпня 2014 року.

Довідка: Зибін І.Ф. – стрілок мотострілецького батальйону 67-ї механізованої бригади 8-го механізованого корпусу 5-ї гвардійської танкової армії 2-го Українського фронту, рядовий.

У 1943 році призваний до лав Червоної Армії. У боях Великої Вітчизняної війни з листопада 1943 року. Воював на 2-му Українському фронті.

Стрілок мотострілецького батальйону 67-ї механізованої бригади рядовий І.Ф. Зибін відзначився 9 січня 1944, перебуваючи в танковому десанті в тилу противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 10 березня 1944 року за мужність і героїзм, проявлені при звільненні села Паліївка і селища Мала Виска Кіровоградської області рядовому Івану Федоровичу Зибіну присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 5242).

Джерело:

Зыбин Иван Федорович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 560.

В Харькове открыли пять мемориальных досок Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20434.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Зыбин Иван Федорович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=6831, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтобы знали и помнили ... // Харьк. известия в Московском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Лаврику Івану Івановичу* по пр. Тракторобудівників, 160.

Відкрито 7 серпня 2014 року.

Довідка: Лаврик І.І. – командир вогневого взводу 158-го гвардійського артилерійського полку 78-ї гвардійської стрілецької дивізії 7-ї гвардійської армії Степового фронту, гвардії молодший лейтенант.

У боях Великої Вітчизняної війни з вересня 1942 року. Воював на Сталінградському фронті, де командував гарматним розрахунком. Тут в запеклих оборонних боях у вересні 1942 року отримав бойове хрещення. Брав участь у розгромі оточеного в Сталінграді ворожого угруповання.

Командир вогневого взводу 158-го гвардійського артилерійського полку гвардії молодший лейтенант І.І.

Лаврик відзначився при форсуванні Дніпра. 26 вересня 1943 року на чолі взводу у складі штурмової групи форсував річку в районі села Домоткань Верхньодніпровського району Дніпропетровської області.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 26 жовтня 1943 року за мужність і героїзм, проявлені при форсуванні Дніпра і утриманні плацдарму на його правому березі гвардії молодшому лейтенанту Івану Івановичу Лаврику присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 3528).

Джерело:

Лаврик Иван Иванович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 837.

Лаврик Иван Иванович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С. 107-108.

В Харькове открыли пять мемориальных досок Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20434.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Лаврик Иван Иванович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=11284, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтобы знали и помнили ... // Харьк. известия в Московском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Лойку Григорію Антоновичу* по вул. Гвардійців-Широнінців, 18.

Відкрито 7 серпня 2014 року.

Довідка: Лойко Г.А. – командир мінометного розрахунку 1-го мотострілецького батальйону 69-ї механізованої бригади (9-й механізований корпус, 3-я гвардійська танкова армія, Воронежський фронт), молодший сержант. У діючій армії – з березня 1942 року.

Воював на Брянському і Воронежському фронтах.

Відзначився при форсуванні Дніпра і в наступних боях на плацдармі. У ніч на 22 вересня 1943 року Г.А. Лойко зі своїм розрахунком форсував річку в районі села Зарубинці (нині Канівський район Черкаської області, Україна) і вступив у бій із супротивником. Вогнем міномета було знешкоджено 8 вогневих точок і знищено до 100 ворожих солдатів, що сприяло захопленню плацдарму нашими стрілецькими підрозділами.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 17 листопада 1943 року за успішне форсування річки Дніпро, закріплення плацдарму на західному березі річки Дніпро і проявлені при цьому відвагу і героїзм молодшому сержанту Лойку Григорію Антоновичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Лойко Григорій Антонович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 885.

В Харькове открыли пять мемориальных досок Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20434.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Лойко Григорий Антонович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=16888, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтобы знали и помнили ... // Харьк. известия в Московском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Николенку Павлу Федоровичу* по вул. Командарма Уборевича, 36.

Відкрито 9 серпня 2014 року.

Довідка: Николенко П.Ф. – командир 3-й стрілецької роти 12-го гвардійського повітряно-десантного полку (4-а гвардійська повітряно-десантна дивізія, 60-а армія, Центральний фронт), гвардії лейтенант.

У діючій армії – з лютого 1943 року. Воював на Північно-Західному, Центральному, 1-му і 2-му Українських фронтах в 4-й гвардійській повітряно-десантній дивізії.

П.Ф. Николенко відзначився в боях на Дніпровському плацдармі. 6 жовтня 1943 року північніше села Губин він повів роту в атаку на ворога, особисто знищив до двох десятків гітлерівців. Замінив пораненого командира батальйону і керував бойовими діями, відбиваючи контратаки противника до підходу головних сил полку.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 17 жовтня 1943 року за мужність і героїзм, проявлені в боях на Дніпровському плацдармі, гвардії лейтенанту Николенку Павлу Федоровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 3555).

Джерело:

Николенко Павел Федорович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 167-168.

В Московском районе почтили память Героев Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-moskovskomu-rayoni-vshanuvati-pam-yat-geroyiv-radyanskogo-soyuzu-20474.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Николенко Павел Федорович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13329, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтобы знали и помнили ... // Харьк. известия в Московском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Огньову Павлу Єгоровичу* по наб. Здоров'я, 4.

Відкрито 7 серпня 2014 року.

Довідка: Огньов П.Є. – командир роти 794-го стрілецького полку 232-ї Сумсько-Київської стрілецької дивізії 40-ї армії 2-го Українського фронту, молодший лейтенант. У боях Великої Вітчизняної війни з 12 березня 1943 року.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 13 вересня 1944 року за успішне форсування річок Південний Буг та Прут і проявлені при цьому мужність і героїзм молодшому лейтенанту Огньову Павлу Єгоровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 5107).

Джерело:

Огнев Павел Егорович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 191.

В Харькове открыли пять мемориальных досок Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20434.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Огнев Павел Егорович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13170, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтобы знали и помнили ... // Харьк. известия в Московском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Поправці Павлу Венедиктовичу* по вул. Світлій, 29.

Відкрито 7 серпня 2014 року.

Довідка: Поправка П.В. – старшина роти 1339-го стрілецького полку 318-ї стрілецької дивізії 18-ї армії Північно-Кавказького фронту, старшина.

У діючій армії з серпня 1941 року.

Старшина Павло Поправка у складі передового загону в ніч на 1 листопада 1943 року одним з перших висадився на Керченський півострів, брав участь у захопленні плацдарму в районі селища Ельтиген (нині селище Героївське в межах міста-героя Керч, Крим, Україна).

Протягом шести діб відважний старшина роти відбивав запеклі контратаки ворога на відвойованому у противника плацдармі.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 17 листопада 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм старшині Поправці Павлу Венедиктовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 1162).

Джерело:

Поправка Павел Венедиктович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 310.

В Харькове открыли пять мемориальных досок Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20434.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Поправка Павел Венедиктович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=6692, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтобы знали и помнили ... // Харьк. известия в Московском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Свирчевському Володимиру Степановичу* по Харківській набережній, 16.

Відкрито 9 серпня 2014 року.

Довідка: Свирчевський В.С. – командир ланки 11-го окремого розвідувального авіаційного полку 3-ї повітряної армії Калінінського фронту, старший лейтенант.

Учасник Великої Вітчизняної війни з червня 1941 року.

Старший лейтенант Володимир Свирчевський до літа 1943 року здійснив сто тридцять п'ять успішних бойових вильотів в глибокий тил противника на розвідку важливих об'єктів.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 серпня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм старшому лейтенанту Свирчевському Володимиру Степановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка»(№ 1041).

Джерело:

Свирчевский Владимир Степанович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 426.

В Московском районе почтили память Героев Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-moskovskomu-rayoni-vshanuvati-pam-yat-geroyiv-radyanskogo-soyuzu-20474.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Свирчевский Владимир Степанович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".-

Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=6417, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтобы знали и помнили ... // Харьк. известия в Московском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Семеняко Павлу Івановичу* по вул. Гарібальді, 7-а.

Відкрито 9 серпня 2014 року.

Довідка: Семеняко П.І. – командир 5-ї стрілецької роти 629-го стрілецького полку 134-ї Вердинської стрілецької дивізії 69-ї армії 1-го Білоруського фронту, капітан.

На фронті у Велику Вітчизняну війну з 1 серпня 1942 року. Воював командиром взводу, роти, заступником командира стрілецького батальйону на Воронежському, Калінінському, 1-му Прибалтійському, Західному, 1-му Білоруському фронтах. У боях тричі поранений.

29 липня 1944 року капітан Семеняко під вогнем противника переправився через Віслу. Рота стрімким кидком вибила ворога з населеного пункту Люцим (Польща), протягом наступного дня відбила 15 контратак противника і втримала плацдарм.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 березня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань і проявлені при цьому мужність і героїзм капітану Семеняко Павлу Івановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна (№ 38750) та медалі «Золота Зірка» (№ 7253).

Джерело:

Семеняко Павел Иванович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 438.

В Московском районе почтили память Героев Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-moskovskomu-rayoni-vshanuvati-pam-yat-geroyiv-radyanskogo-soyuzu-20474.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Семеняко Павел Иванович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13539, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтобы знали и помнили ... // Харьк. известия в Московском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Сулімову Павлу Федоровичу* по вул. Героїв праці, 30.

Відкрито 9 серпня 2014 року.

Довідка: Сулімов П.Ф. – учасник Великої Вітчизняної війни, Герой Радянського Союзу (1944).

У грудні 1941 року Сулімов був призваний на службу Червону Армію і направлений на фронт Великої Вітчизняної війни.

До листопада 1943 старшина Павло Сулімов командував гарматою 520-го стрілецького полку 167-ї стрілецької дивізії 38-ї армії 1-го Українського фронту. Відзначився під час визволення Києва. 3 – 6 листопада 1943 року гарматна обслуга Сулімова брала участь у боях на вулицях Києва, завдавши противнику великих втрат у бойовій техніці і живій сил.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 10 січня 1944 року старшина Павло Сулімов був удостоєний високого звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Сулімов Павел Федорович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 540.

В Московском районе почтили память Героев Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-moskovskomu-rayoni-vshanuvati-pam-yat-geroyiv-radyanskogo-soyuzu-20474.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Відкриття меморіальної дошки Герою Радянського Союзу Сулімову П.Ф. [Електрон. ресурс] // Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №123.- Режим доступу: http://www.school123.edu.kh.ua/novini_shkoli/id/351, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Сулімов, Павел Федорович [Електрон. ресурс] // Википедия.- Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%83%D0%BB%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2,%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D0%A4%D1%91%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чтобы знали и помнили ... // Харьк. известия в Московском районе.- 2013.- №2.

Меморіальні дошки харків'янам – Героям Радянського Союзу та повним кавалерам ордена Слави, які проживали на території Комінтернівського району.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Батяєву Василю Сергійовичу* по вул. Киргизькій, 1.

Відкрито 22 серпня 2013 року.

Довідка: Батяєв В.С. – командир авіаескадрильї п'ятдесят третього гвардійського винищувального авіаційного полку (1-а гвардійська винищувальна авіаційна дивізія, 16-а повітряна армія, 1-й Білоруський фронт), капітан.

Воював на Південному, Центральному і 1-му Білоруському фронтах. Брав участь в оборонних боях на півдні України, в Сталінградській і Курській битвах, визволенні Білорусі та Польщі, в Берлінській операції. Був двічі поранений (23 серпня і 21 жовтня 1941 року).

За час війни здійснив 641 бойових вильотів на винищувачах І-16, Як-1, Як-9 і Р-39 «Аерокобра», брав участь у 234 повітряних боях, збив особисто 19 і в складі групи 7 літаків супротивника.

Через рік після Великої Перемоги, за зразкове виконання бойових завдань командування, мужність, відвагу і героїзм, проявлені в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками, Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 травня 1946 року гвардії капітан Батяєв Василь Сергійович був удостоєний звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Батяєв Василий Сергеевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 129.

В память о героях [Електрон. ресурс] // Харьковские известия.- Режим доступу: <http://izvestia.kharkov.ua/SpecPro/hi-v-gor-rayonah/259/864/1145259.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Батяев Василий Сергеевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=10198, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Бордунову Віктору Микитовичу* по вул. Доброхотова, 7.

Довідка: Бордунов В.М. – помічник командира стрілецького взводу 664-го стрілецького полку 130-ї стрілецької дивізії 28-ї армії 1-го Білоруського фронту, сержант.

Учасник Великої Вітчизняної війни з 1941 року.

Воював на Північно-Кавказькому, 1-му Українському, 1-му і 2-му Білоруських фронтах.

Сержант Віктор Бордунов особливо відзначився 28 червня 1944 року при ліквідації засідки ворога на правому березі річки Птіч біля села Козел Поліської (нині Гомельської) області Білорусі. У критичну хвилину бою сержант Бордунов замінив загиблого командира взводу.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 березня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм сержантові Бордунову Віктору Микитовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 8034).

Джерело:

Бордунов Виктор Никитович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 187.

Бордунов Виктор Никитович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С. 11.

Герой Советского Союза Бордунов Виктор Никитович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=10927, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Домбровському Івану Олександровичу* по пр. Московському, 96-а.

Відкрито 6 серпня 2013 року.

Довідка: Домбровський І.А. – помічник командира з повітряно-стрілецької служби 167-го гвардійського штурмового авіаційного полку (10-а гвардійська штурмова авіаційна дивізія, 17-а повітряна армія, 3-й Український фронт), гвардії капітан.

Учасник Великої Вітчизняної війни з червня 1941 року.

До квітня 1945 року гвардії капітан Домбровський здійснив 148 бойових вильотів на розвідку і штурмовку оборонних рубежів, скупчень живої сили і техніки противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 18 серпня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань і проявлені при цьому мужність і героїзм, гвардії капітану Домбровському Івану Олександровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота зірка» (№ 8724).

Джерело:

Домбровский Иван Александрович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 440.

У Комінтернівському районі відкрили меморіальну дошку Герою Радянського Союзу [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-kominternivskomu-rayoni-vidkrili-memorialnu-doshku-geroyu-radyanskogo-soyuzu-20418.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Герой Советского Союза Домбровский Иван Александрович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=8503, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Рубан Н. Памяти героев посвящается / Н. Рубан // Харьк. известия в Коминтерновском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Ксинкіну Олексію Миколайовичу* по вул. Державінській, 2.

Відкрито 5 серпня 2013 року.

Довідка: Ксинкін О.М. – командир взводу 3-го батальйону 29-го гвардійського стрілецького полку 12-ї гвардійської Пінської стрілецької дивізії 61-ї армії Центрального фронту, гвардії лейтенант.

У боях Великої Вітчизняної війни з листопада 1942 року. Воював командиром лижного і стрілецького взводів на Західному, Брянському та Центральному фронтах.

Командир взводу гвардії лейтенант Ксинкін в ніч на 29 вересня 1943 року разом із взводом в числі перших форсував Дніпро біля села Глушець (Лосєвський район Гомельської області). На правому березі блокував вкопаний у землю танк, розгромив штаб ворожого батальйону і захопив цінні документи. Прийняв на себе командування ротою і протягом 3-х діб утримував рубіж до підходу підкріплення. Був важко поранений, але не залишив поле бою.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 січня 1944 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії лейтенанту Ксинкіну Олексію Миколайовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 4069).

Джерело:

Ксынкин Алексей Николаевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 790.

В Харькове почили Героев Советского Союза [Електрон. ресурс] // Неправительственное информационное агентство Украины ROBINZON.TV.- Режим доступу: http://robinzon.tv/news/v_harkove_pochtili_geroev_sovetskogo_soyuza_0, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Ксынкин Алексей Николаевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=11757, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Рубан Н. Памяти героев посвящается / Н. Рубан // Харьк. известия в Коминтерновском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Петрову Антону Васильовичу* по пр. Гагаріна, 39.

Відкрито 5 серпня 2013 року.

Довідка: Петров А.В. – командир гаубичної батареї 24-го гвардійського артилерійського полку (5-а гвардійська Городоцька Червонопрапорна ордена Суворова стрілецька дивізія, 11-а гвардійська армія, 3-й Білоруський фронт), гвардії капітан.

3 липня 1941 року старший сержант А.В. Петров – в діючій армії. Всю війну пройшов у складі артилерійського полку 107-ї (з 26 вересня 1941 року – 5-ї гвардійської) стрілецької дивізії, сформованої на Алтаї.

Особливо відзначився в боях на косі Фріше-Нерунг (нині коса Балтійська, Калінінградська область) у квітні 1945 року.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 29 червня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому відвагу і героїзм гвардії капітану Петрову Антону Васильовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Петров Антон Васильевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 256.

В Харькове почтили Героев Советского Союза [Електрон. ресурс] // Неправительственное информационное агентство Украины ROBINZON.TV.- Режим доступу: http://robinzon.tv/news/v_harkove_pochtili_geroev_sovetskogo_soyuza_0, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Петров Антон Васильевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=17332, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Рубан Н. Памяти героев посвящается / Н. Рубан // Харьк. известия в Коминтерновском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Яровому Федору Карповичу* по Тарасівському в-ді, 4.

Відкрито 6 серпня 2013 року.

Довідка: Яровий Ф.К. – командир гармати 7-ї батареї 31-го гвардійського Кобринського артилерійського полку 12-ї гвардійської Пінської стрілецької дивізії 61-ї армії 1-го Білоруського фронту, гвардії старший сержант.

У боях Великої Вітчизняної війни з 22 червня 1941 року. Був навідником і командиром артилерійського розрахунку. Воював на Південно-Західному, Західному, Брянському, Центральному, Білоруському, 1-му Білоруському, 3-му і 1-му Прибалтійських фронтах.

17 квітня 1945 року командир гармати 31-го гвардійського артилерійського полку гвардії старший сержант Ф.К. Яровий відзначився при форсуванні річки Одер в районі населеного пункту Ной-Глітцен північніше міста Вріцен у Німеччині.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 31 травня 1945 року за успішне форсування річки Одер і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії старшому сержанту Яровому Федору Карповичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 6863).

Джерело:

Яровой Федор Карпович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 838.

Яровой Федор Карпович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.191.

Герой Советского Союза Яровой Федор Карпович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13169, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Рубан Н. Памяти героев посвящается / Н. Рубан // Харьк. известия в Коминтерновском районе.- 2013.- №2.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Шиндеру Арону Овсійовичу* по пр. Гагаріна, 175-а.

Довідка: Шиндер А.О. – помічник командира саперного взводу 270-го гвардійського стрілецького полку (89-а гвардійська стрілецька дивізія, 5-а ударна армія, 1-й Білоруський фронт), гвардії сержант.

На фронті у Велику Вітчизняну війну з вересня 1942 року.

270-й гвардійський стрілецький полк 89-ї гвардійської стрілецької дивізії 5-ї ударної армії 1-го Білоруського фронту підійшов до річки Пилиця біля населеного пункту Міхалув (на південний захід від міста Варка, Польща). Єдиний міст через річку був замінований і перебував під постійним перехресним вогнем противника.

Помічник командира саперного взводу гвардії сержант Шиндер з групою саперів під шквальним вогнем противника 14 січня 1945 року перебив з автомата охорону, знешкодив міни, закладені в конструкції моста, одним з перших переправився на інший берег річки і прикрив переправу стрілецької роти. Влившись у порядки роти, відбив кілька контратак противника і допоміг забезпечити переправу всіх підрозділів полку.

На західному березі Пилиці було захоплено плацдарм, з якого надалі наші війська розвинули свій наступ.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 27 лютого 1945 року за мужність, відвагу і героїзм, проявлені в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками, гвардії сержанту Шиндеру Арону Овсійовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 5639).

Джерело:

Шиндер Арон Евсеевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 783-784.

Герой Советского Союза Шиндер Арон Евсеевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=10043, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальні дошки харків'янам – Героям Радянського Союзу та повним кавалерам ордена Слави, які проживали на території Фрунзенського району.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Майстренку Володимиру Микитовичу* по пр. Жукова, 5/1.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка: Майстренко В.М. – механік-водій танку Т-34 2-го танкового батальйону 51-ї гвардійської Фастівської Червонопрапорної ордена Богдана Хмельницького 2-го ступеня танкової бригади 6-го гвардійського Київського Червонопрапорного ордена Богдана Хмельницького 2-го ступеня танкового корпусу 3-ї гвардійської танкової

армії 1-го Українського фронту, гвардії старшина.

У діючій армії — з 25 травня 1942 року. Воював на Північно-Кавказькому, 1-му Українському фронтах механіком-водієм танка Т-34.

Особливо відзначився в середині серпня 1944 року в ході боїв за розширення Сандомирського плацдарму на річці Вісла. Гвардії старшина В.М. Майстренко у складі екіпажів двох танків висунувся в глибину оборони противника, захопив важливу переправу в районі населеного пункту Нови-Корчин (Польща) і протягом чотирьох днів утримував її до підходу головних сил.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 23 вересня 1944 року гвардії старшині Майстренку Володимиру Микитовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 4661).

Джерело:

Майстренко Владимир Никитович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 12.

Во Фрунзенском районе увековечили память пятерых героев войны [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20612.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Майстренко Владимир Никитович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=14400, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка повному кавалеру орденів Слави *Мелещенко Федору Фомичу* по вул. Краснодарській, 179-а.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка: Мелещенко Ф.Ф. – радист роти зв'язку 543-го стрілецького полку (120-а стр. дивізія, 8-а армія, Ленінградський фронт), єфрейтор.

В армію був призваний в січні 1942 року. 3 серпня 1943 року брав участь у визволенні блокадного Ленінграду. За героїзм, проявлений під час бойових дій, нагороджений медаллю «За оборону Ленінграда».

Пройшов війну в діючій армії до кінця, був поранений. Нагороджений орденами Слави 3-х ступенів: орденом Слави III ступеня – 11.08.1944 року; орденом Слави II ступеня – 08.03.1945 року; орденом Слави I ступеня – 27.06.1945 року. За участь у Великій Вітчизняній війні має інші державні нагороди.

Джерело:

Во Фрунзенском районе увековечили память пятерых героев войны [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20612.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Улановському Миколі Сергійовичу* на Стадіонному проїзді, 13.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка: Улановський М.С. – командир роти 774-го стрілецького полку 222-ї Смоленської Червонопрапорної стрілецької дивізії 33-ї армії 1-го Білоруського фронту, старший лейтенант.

Учасник Великої Вітчизняної війни з червня 1941 року. Воював на Західному, 1-му, 2-му і 3-му Білоруському фронтах.

Рота 774-го стрілецького полку під командуванням старшого лейтенанта Миколи Сергійовича Улановського 2 лютого 1945 року форсувала ріку Одер південніше міста Франкфурт (Німеччина) і закріпилася на березі. У бою за плацдарм її бійці знищили 15 вогневих точок і багато живої сили противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 6 квітня 1945 року за вміле керівництво ротою при форсуванні річки Одер, мужність і відвагу, старшому лейтенанту Улановському Миколі Сергійовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 5594).

Джерело:

Улановский Николай Сергеевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 622.

Во Фрунзенском районе увековечили память пятерых героев войны [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20612.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Улановский Николай Сергеевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=4359, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Флейшману Олексію Дементійовичу* по пр. Московському, 198/2.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка: Флейшман О.Д – заступник командира ескадрильї 4-го винищувального авіаційного полку 287-ї винищувальної авіаційної дивізії 4-ї повітряної армії Північно-Кавказького фронту, старший лейтенант.

У боях Великої Вітчизняної війни з червня 1941 року. Воював на Південно-Західному, Брянському, Сталінградському і Північно-Кавказькому фронтах.

За період війни старший лейтенант О.Д. Флейшман особисто збив 13 літаків супротивника і в групових боях – 14 літаків. На його рахунку 326 бойових вильотів, більше 60 повітряних боїв.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 серпня 1943 року за мужність і відвагу, проявлені в повітряних боях з німецько-фашистськими загарбниками старшому лейтенанту Олексію Дементійовичу Флейшману присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 1109).

Джерело:

Флейшман Алексей Дементьевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 658.

Во Фрунзенском районе увековечили память пятерых героев войны [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20612.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Флейшман Алексей Дементьевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=3645, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Шестерніну* Борису Іллічу по пр. Московському, 200/1.

Відкрито 20 серпня 2013 року.

Довідка: Шестернін Б. І. – штурман ланки 20-го гвардійського авіаційного полку 3-ї гвардійської авіаційної дивізії 3-го гвардійського авіаційного корпусу авіації дальньої дії, гвардії старший лейтенант.

У боях Великої Вітчизняної війни з листопада 1942 року.

На бойовому рахунку Б.І. Шестерніна – аеродроми, мости, ворожі ешелони, залізничні станції. Він брав участь в одному з перших масованих нальотів на Берлін, бомбив аеродроми, ворожі ешелони, залізничні станції, мости, військові заводи, укріпрайони, займався повітряної розвідкою.

До вересня 1944 року штурман ланки гвардії старший лейтенант Б.І. Шестернін здійснив 176 бойових вильотів вночі на бомбардування військових об'єктів в глибокому і ближньому тилу ворога, скупчень його військ.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 5 листопада 1944 року за зразкове виконання бойових завдань командування по знищенню живої сили і техніки противника і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії старшому лейтенанту Шестерніну Борису Іллічу присвоєне звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№5133).

За всю війну Б.І. Шестернін здійснив 283 бойових вильоти, брав участь в обороні Москви, штурмі неприступних фортець Кеннісберг, Будапешт, Прага, Берлін, брав участь в операції зі звільнення міста Харкова.

Джерело:

Шестернин Борис Ильич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 779.

Во Фрунзенском районе увековечили память пятерых героев войны [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступа: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20612.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Шестернин Борис Ильич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=14647, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальні дошки харків'янам – Героям Радянського Союзу та повним кавалерам ордена Слави, які мешкали на території Жовтневого району.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Безверхому Олексію Гнатовичу* по пров. Титаренківському, 10.

Відкрито 14 серпня 2013 року.

Довідка: Безверхий О. Г. – командир ескадрильї 156-го гвардійського Львівського Червонопрапорного ордена Богдана Хмельницького винищувального авіаційного полку 12-ї гвардійської Знам'янської Червонопрапорної ордена Богдана Хмельницького винищувальної авіаційної дивізії 1-го гвардійського штурмового авіаційного корпусу 2-ї повітряної армії 1-го Українського фронту, гвардії старший лейтенант.

У боях Великої Вітчизняної війни з червня 1943 року. Воював на Степовому, 1-му Українському і 2-му Українському фронтах.

За роки війни гвардії старший лейтенант О. Г. Безверхий здійснив 333 бойових вильоти. Він провів 47 повітряних боїв, в яких збив 15 літаків ворога особисто і один в групі.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 27 червня 1945 року за мужність і відвагу, проявлені в боях з німецько-фашистськими загарбниками гвардії старшому лейтенанту Безверхому Олексію Гнатовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 4821).

Джерело:

Безверхий Алексей Игнатьевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 136.

В Октябрьском районе открыли четыре мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступа: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-zhovtnevomu-rayoni-vidkrili-chotiri-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20534.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Безверхий Алексей Игнатьевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=5387, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Подвиг – бессмертен // Харьк. известия.- 2013.- 17 авг.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Данилову Олексію Степановичу* по вул. Полтавський шлях, 177.

Відкрито 14 серпня 2013 року.

Довідка: Данилов О.С. – командир зведеної танкової групи 3-го гвардійського механізованого корпусу (47-а армія, Воронежський фронт), гвардії капітан.

Учасник Великої Вітчизняної війни з 1941 року. Воював на Північно-Західному, Західному, Сталінградському, Воронежському і 1-му Українському фронтах. Брав участь в оборонних операціях під містом Сухиничі і Сталінградом, в Курській битві, у визволенні України, Польщі та Чехословаччини, в

розгромі ворога на території Німеччини.

30 вересня 1943 року на чолі зведеної танкової групи 3-го гвардійського механізованого корпусу одним з перших форсував Дніпро в районі міста Канів (Черкаська область, Україна). Група захопила плацдарм, відбила контратаку противника, забезпечила переправу через Дніпро частин механізованого корпусу.

За мужність і героїзм, проявлені в боях, Указом Президії Верховної Ради СРСР від 25 жовтня 1943 року гвардії капітану Данилову Олексію Степановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№1681).

Джерело:

Данилов Алексей Степанович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С.406.

В Октябрьском районе открыли четыре мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступа: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-zhovtnevomu-rayoni-vidkrili-chotiri-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20534.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Данилов Алексей Степанович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=50, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Подвиг – бессмертен // Харьк. известия.- 2013.- 17 авг.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Діденку Данилу Григоровичу* по пр. Дзюби, 2.

Відкрито 14 серпня 2013 року.

Довідка: Діденко Д.Г. – командир танку 108-го танкового батальйону 35-ї легкої танкової бригади 7-ї армії Північно-Західного фронту, старшина.

Учасник радянсько-фінської війни 1939-1940 років.

Командир танку старшина Діденко відзначився в боях на Карельському перешийку. У 1940 році його танк, отримавши 18 прямих влучень, зупинився, але командир продовжував вести вогонь з кулемета до прибуття підкріплення.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 21 березня 1940 року за відвагу і мужність, проявлені в боях з білофінами старшині Данилу Григоровичу Діденку присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 425).

Джерело:

Діденко Даниил Григорьевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 428.

В Октябрьском районе открыли четыре мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-zhovtnevomu-rayoni-vidkrili-chotiri-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20534.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Диденко Даниил Григорьевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=3568, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Подвиг – бессмертен // Харьк. известия.- 2013.- 17 авг.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Титову Миколі Петровичу* по вул. Івана Минайленка, 7.

Відкрито 14 серпня 2013 року.

Довідка: Титов М. П. – командир 12-го гвардійського стрілецького полку 5-ї гвардійської Городоцької стрілецької дивізії 11-ї гвардійської армії 3-го Білоруського фронту, гвардії підполковник.

2-й гвардійський стрілецький полк 5-ї гвардійської стрілецької дивізії під командуванням гвардії підполковника Титова форсував 14 липня 1944 року річку Неман в районі села Мереч (Мяркіне Варененського району республіки Литва), захопив плацдарм і, відбивши всі контратаки противника, міцно утримував його до підходу основних сил дивізії.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 березня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії підполковнику Титову Миколі Петровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка»(№ 4201).

Джерело:

Титов Николай Петрович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 580.

Титов Николай Петрович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.143-144.

В Октябрьском районе открыли четыре мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/news/u-zhovtnevomu-rayoni-vidkrili-chotiri-memorialni-doshki-geroyam-radyanskogo-soyuzu-20534.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Титов Николай Петрович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=12331, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Подвиг – бессмертен // Харьк. известия.- 2013.- 17 авг.

Меморіальні дошки харків'янам – Героям Радянського Союзу та повним кавалерам ордена Слави, які мешкали на території *Орджонікідзевського району.*

Меморіальна дошка повному кавалеру ордена Слави *Гриценку Федору Гавриловичу* по вул. Грицевця, 37.

Відкрито 16 серпня 2013 року.

Довідка: Гриценко Ф.Г. – командир саперного відділення 185-го гвардійського стрілецького полку 60-ї гвардійської стрілецької дивізії 6-ї армії 3-го Українського фронту, гвардії молодший сержант.

У діючій армії з березня 1943 року.

25-26 листопада 1943 року командир саперного відділення 185-го гвардійського стрілецького полку 60-ї гвардійської стрілецької дивізії гвардії молодший сержант Гриценко переправив кулеметну роту з озброєнням та боєприпасами через Дніпро в районі села Розумівка (Запорізький район, Запорізької області), разом з бійцями відділення зробив для роти прохід в

мінному полі противника. Завойований плацдарм став відправною точкою для подальшого наступу військ дивізії на Нікопольському напрямку.

Наказом по 6-й армії від 7 грудня 1943 року гвардії молодший сержант Гриценко Федір Гаврилович нагороджений **орденом Слави 3-го ступеню**.

23 серпня 1944 року усунув пошкодження моста на підступах до Кишинева, що дало можливість стрілецьким підрозділам зав'язати вуличні бої безпосередньо в місті.

Наказом по 5-ї ударної армії від 31 серпня 1944 року гвардії сержант Гриценко Федір Гаврилович нагороджений **орденом Слави 2-го ступеню**.

16 квітня 1945 року почалася Берлінська операція. Прорвавши ворожу оборону і звільняючи передмістя німецької столиці, 22 квітня підрозділи 5-ї ударної армії зав'язали бої безпосередньо на вулицях Берліна, пробиваючись до центру з західних околиць. На перешкоді штурмовим групам стала річка Шпрее. Гвардії сержант Гриценко брав участь у розвідці місць переправи через Шпрее, і з першою штурмовою групою опинився на ворожій набережній. В останніх числах квітня 1945 року брав участь в боях за німецькі урядові будівлі.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 травня 1946 року за мужність і відвагу, проявлені в боях на річці Одер і за Берлін, гвардії сержант Гриценко Федір Гаврилович нагороджений **орденом Слави 1-го ступеню** (№ 3113). Став повним кавалером ордена Слави.

Джерело:

В Орджоникидзевском районе открыли три мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20577.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

В районе открыли мемориальные доски Героям Советского Союза // Харьк. известия в Орджоникидзевском районе.- 2013.- №2.

Полный Кавалер ордена Славы Гриценко Федор Гаврилович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13346, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Колоскову Петру Григоровичу* по вул. 17-го Партз'їзду, 32.

Відкрито 16 серпня 2013 року.

Довідка: Колосков П.Г. – командир батареї 1015-го артилерійського полку (397-а стрілецька Сарненська Червонопрапорна ордена Кутузова дивізія, 61-а армія, 1-й Білоруський фронт), старший лейтенант.

У діючій армії – з лютого 1942 року.

Воював у 1015-му артилерійському полку 397-ї стрілецької дивізії на Північно-Західному, Брянському, Білоруському, 1-му Українському, 2-му Білоруському, 1-му Білоруському, 3-му Прибалтійському, 1-му Прибалтійському фронтах.

Особливо відзначився в ході Берлінської стратегічної операції.

Одним з перших під вогнем противника зі стрілецькими підрозділами подолав річку Одер в районі населеного пункту Хоєнвутцен і коригував вогонь своєї батареї, яка знищила мінометну батарею противника, 3 дзоти, 5 кулеметних точок і до взводу піхоти, що сприяло форсування річки підрозділами, які наступали.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 31 травня 1945 року за вміле командування підрозділом, мужність і героїзм, виявлені в Берлінській операції, Колоскову Петру Григоровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Колосков Петр Григорьевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 701.

В Орджоникидзевском районе открыли три мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20577.html,

вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

В районе открыли мемориальные доски Героям Советского Союза // Харьк. известия в Орджоникидзевском районе.- 2013.- №2.

Герой Советского Союза Колосков Петр Григорьевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=19293, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Колтизі Федору Андрійовичу* по вул. Бекетова, 17.

Відкрито 16 серпня 2013 року.

Довідка: Колтига Ф.А. – командир гармати 4-го гвардійського винищувально-протитанкового артилерійського полку (6-а гвардійська армія, Воронежський фронт), гвардії старший сержант.

Під час Великої Вітчизняної війни воював на Західному, Південно-Західному, Брянському, Воронежському фронтах.

Відзначився під час Курської битви. У ході Белгородсько-Харківської наступальної операції в бою 7 серпня 1943 року біля села Березівка (Борисівський район Белгородської області) при відбитті контратаки знищив 5 танків, 4 самохідні гармати, групу солдатів і офіцерів противника. Відбиваючи контратаку з тилу, в рукопашному бою особисто знищив 14 гітлерівців і 6 взяв у полон.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 21 вересня 1943 року за відвагу і героїзм, проявлені в Курській битві, старшому сержанту Колтизі Федору Андрійовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№3602).

Джерело:

Колтыга Федор Андреевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 703.

В Орджоникидзевском районе открыли три мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20577.html,

вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

В районе открыли мемориальные доски Героям Советского Союза // Харьк. известия в Орджоникидзевском районе.- 2013.- №2.

Герой Советского Союза Колтыга Федор Андреевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13315, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка повному кавалеру орденів Слави *Майбороді Миколі Яковичу* по вул. 2-ї П'ятирічки, 3.

Відкрито 14 серпня 2013 року.

Довідка: Майборода М.Я. – стрілок, командир відділення стрілецької роти, розвідник взводу пішої розвідки триста сорок третього стрілецького полку.

10 травня 1944 року в бою в районі села Лунки (Румунія), підняв за собою бійців і першим увірвався у ворожу траншею, знищив з ручного кулемета понад 10 гітлерівців. Оволодівши новим кордоном, вогнем прикрив наступ свого підрозділу, що сприяло успішному виконанню бойового завдання. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 12 червня 1944 року Майбороду М.Я. нагороджено орденом Слави 3 ступеню.

8 вересня 1944 року командир відділення взводу розвідки того ж полку старший сержант Майборода в бою за населений пункт Даму-Патак

(Румунія) разом з бійцями атакував противника, вибив його з траншеї і знищив до 20 ворожих солдатів. Особисто в сутичці знищив 6 піхотинців противника. 30 листопада 1944 року нагороджений орденом Слави 3 ступеню, Наказом міністра оборони України від 8 травня 1993 року перенагороджено орденом Слави 1 ступеню.

17 вересня – 8 жовтня 1944 року старший сержант Майборода М. Я. при розвідці переднього краю противника в районі Карпатських гір з особистої зброї знищив більше 10-ти ворожих солдатів і 2-х захопив у полон. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 30 квітня 1945 року нагороджений орденом Слави 2 ступеню.

Джерело:

В Орджоникидзевском районе открыли три мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20521.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

В районе открыли мемориальные доски Героям Советского Союза // Харьк. известия в Орджоникидзевском районе.- 2013.- №2.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Пасько Миколі Федоровичу* по вул. 2-ї П'ятирічки, 18.

Відкрито 14 серпня 2013 року.

Довідка: Пасько М.Ф. – командир ескадрильї 28-го гвардійського винищувального авіаційного Ленінградського ордена Кутузова 3-го ступеня полку (5-а гвардійська винищувальна авіаційна Валдайська Червонопрапорна дивізія, 11-й винищувальний авіаційний корпус, 3-а повітряна армія, 3-й Білоруський фронт), гвардії старший лейтенант.

До діючої армії молодший лейтенант М.Ф. Пасько прибув 30 жовтня 1942 року. Воював на Північно-Західному, 2-му та 1-му Прибалтійських, 3-му Білоруському, Ленінградському фронтах, в 28-му гвардійському винищувальному авіаційному полку 239-ї, а з березня 1943 року — 5-ї гвардійської авіаційної дивізії. Полк був озброєний американськими винищувачами Р-39 «Аерокобра».

До 14 березня 1945 року гвардії старший лейтенант М.Ф. Пасько здійснив 265 бойових вильотів на супровід бомбардувальників і штурмовиків, розвідку військ і техніки противника, штурмовку його військ і аеродромів, прикриття наземних військ від ударів ворожої авіації, вільний пошук. У ході 32 повітряних боїв збив 15 літаків супротивника, за типами: 1

бомбардувальник Ю-88, 3 винищувача Ме-109, 9 винищувачів ФВ-190, 1 літак коригування та зв'язку Фізелер-156 «Шторх», а також 1 аеростат.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 18 серпня 1945 року за проявлену мужність і героїзм, збиті 15 літаків супротивника гвардії лейтенанту Пасько Миколі Федоровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 8892).

Джерело:

Пасько Николай Федорович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 241.

Пасько Николай Федорович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.173-174.

В Орджоникидзевском районе открыли три мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20521.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

В районе открыли мемориальные доски Героям Советского Союза // Харьк. известия в Орджоникидзевском районе.- 2013.- №2.

Герой Советского Союза Пасько Николай Федорович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13243, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Сєдову Геннадію Яковичу* по вул. 2-ї П'ятирічки, 1-а.

Відкрито 14 серпня 2013 року.

Довідка: Сєдов Г. Я. – командир мінометного розрахунку двісті сімдесят третього гвардійського стрілецького полку 89-ї гвардійської стрілецької дивізії 37-ї армії Степового фронту, гвардії сержант. Гвардії сержант Геннадій Сєдов в числі перших 29 вересня 1943 року подолав річку Дніпро в районі села Келеберда

Кременчуцького району Полтавської області України, після чого знешкодив кілька вогневих точок противника, що сприяло захопленню плацдарму та забезпечення переправи інших підрозділів полку.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 22 лютого 1944 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії сержантові Сєдову Геннадію Яковичу присвоєно

звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 1444).

Джерело:

Седов Геннадий Яковлевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 429-430.

Седов Геннадий Яковлевич // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.41-41.

В Орджоникидзевском районе открыли три мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20521.html,

вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

В районе открыли мемориальные доски Героям Советского Союза // Харьк. известия в Орджоникидзевском районе.- 2013.- №2.

Герой Советского Союза Седов Геннадий Яковлевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=7553, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальні дошки харків'янам – Героям Радянського Союзу та повним кавалерам ордена Слави, які проживали на території Червонозаводського району.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Белікову Олегу Степановичу* по вул. Руставелі, 2.

Довідка: Беліков О.С. – командир ескадрильї 19-го окремого винищувального авіаційного полку (16-а повітряна армія, 1-й Білоруський фронт), капітан.

З перших днів Великої Вітчизняної війни в діючій армії.

До серпня 1944 року командир ескадрильї 19-го (176-го гвардійського) окремого винищувального авіаційного полку капітан Беліков здійснив 635 успішних бойових вильотів на винищувачах І-16, ЛаГГ-3, Ла -5 і Ла-7, беручи участь в 114 повітряних боях, збив 15 літаків супротивника особисто і 14 – в групі. В одному з боїв був тяжко поранений.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 19 серпня 1944 року за мужність і відвагу, проявлені в боях з ворогами, капітану Белікову Олегу

Степановичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№3124).

Джерело:

Беликов Олег Степанович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 140.

Герой Советского Союза Беликов Олег Степанович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=9251, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Гапону Григорію Євдокимовичу* по вул. Плеханівській, 2/5.

Відкрито 14 серпня 2013 року.

Довідка: Гапон Г.Є. – командир танкового взводу 87-го Окремого Житомирського Червонопрапорного танкового полку 7-ї гвардійської Житомирської Червонопрапорної ордена Богдана Хмельницького кавалерійської дивізії 1-го гвардійського кавалерійського корпусу 1-го Українського фронту,

лейтенант.

У боях Великої Вітчизняної війни з серпня 1942 року. Воював на Воронезькому і 1-му Українському фронті.

Відзначився при звільненні Польщі. 4 лютого 1945 року після переправи через Одер на північ від Ратибора (нині – Рацибуж), в ході бою знищив два міномети і чотири кулеметних розрахунки. Командир танкового взводу лейтенант Григорій Гапон поставив свій пошкоджений танк у засідку і протягом доби відбивав ворожі контратаки.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 27 червня 1945 року за мужність і героїзм, проявлені при форсуванні ріки Одер і утриманні плацдарму на її західному березі лейтенанту Григорію Євдокимовичу Гапону присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 8775).

Джерело:

Гапон Григорій Евдокимович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 312.

У Червонозаводському районі відкрили дошку Герою Радянського Союзу [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу:

<http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-chervonozavodskomu-rayoni-vidkrili-doshku-geroyu-radyanskogo-soyuzu-20530.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Мемориальные доски Героям Советского Союза // Харьк. известия в Червонозаводском районе.- 2013.-№ 2.

Мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Харьковские известия.- Режим доступа: <http://izvestia.kharkov.ua/SpecPro/hi-v-gor-rayonah/803/873/1145424.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Герой Советского Союза Гапон Григорий Евдокимович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=5725, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Деменкову Сергію Васильовичу* по пр. Гагаріна, 72.

Довідка: Деменков С.В. – заступник командира ескадрильї сто третього гвардійського винищувального авіаційного полку 2-го гвардійського винищувального авіаційного корпусу Ленінградської армії протиповітряної оборони (ППО) Військ ППО країни, гвардії старший лейтенант.

На фронтах Великої Вітчизняної війни з червня 1941 року. Заступник командира ескадрильї гвардії старший лейтенант Сергій Деменков до серпня 1943 року здійснив триста тринадцять бойових вильотів, брав участь у п'ятдесят одному повітряному бою, збив одинадцять ворожих літаків.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 28 вересня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії старшому лейтенанту Деменкову Сергію Васильовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота зірка»(№ 1123).

Джерело:

Деменков Сергей Васильевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 414.

Герой Советского Союза Деменков Сергей Васильевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=6549, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Денчику Миколі Федоровичу* по пр. Гагаріна, 94.

Довідка: Денчик М.Ф. – заступник командира ескадрильї 64-го гвардійського винищувального авіаційного полку 4-ї гвардійської винищувальної авіаційної дивізії 1-го гвардійського винищувального авіаційного корпусу 15-ї повітряної армії Брянського фронту, гвардії старший лейтенант.

У боях Великої Вітчизняної війни з червня 1941 року. Війна застала лейтенанта М.Ф. Денчика в місті Чернівці, де він служив. З перших днів війни і до останньої її години він брав участь у повітряних боях, літав майже на всіх типах радянських винищувачів.

До вересня 1943 року заступник командира ескадрильї 64-го гвардійського винищувального авіаційного полку гвардії старший лейтенант М.Ф. Денчик здійснив 63 бойових вильоти, в 18 повітряних боях збив особисто 13 і в складі групи 3 літаки противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 4 лютого 1944 року за мужність і героїзм, проявлені в повітряних боях з німецько-фашистськими загарбниками гвардії старшому лейтенанту Миколі Федоровичу Денчику присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 2819).

Всього за роки Великої Вітчизняної війни здійснив 534 успішних бойових вильоти. У більш ніж 80 повітряних боях знищив 19 ворожих літаків особисто і 3 – у групі з товаришами.

Джерело:

Денчик Николай Федорович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 421.

Денчик Николай Федорович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.149.

Герой Советского Союза Денчик Николай Федорович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=11203, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Кучерябі Тихону Олександровичу* по вул. Південнопроектній, 30.

Довідка: Кучеряба Т. О. – командир ескадрильї сорок третього гвардійського штурмового авіаційного полку (230-а штурмова авіаційна дивізія, 4-а повітряна армія, 2-й Білоруський фронт), гвардії капітан.

У діючій армії – з жовтня 1942 року.

До кінця війни здійснив 120 ефективних бойових вильотів на літаку Іл-

Особисто знищив 21 гармату зенітної артилерії, 34 гармати польової артилерії, 19 танків, 24 залізничні вагони, 3 переправи, 7 катерів, 18 бензоцистерн, 6 укріплених вогневих точок, 3 самохідні гармати, до 370 солдатів і офіцерів противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 травня 1946 року за мужність і героїзм, проявлені при нанесенні штурмових ударів по противнику, за виконані 120 успішних бойових вильотів Кучерябі Тихону Олександровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Кучеряба Тихон Александрович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 833.

Герой Советского Союза Кучеряба Тихон Александрович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=16431, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Леценку Миколі Павловичу* по пр. Гагаріна, 176-5.

Довідка: Леценко М.П. – командир вогневого взводу 1318-го винищувально-протитанкового артилерійського полку (1-я винищувально-протитанкова артилерійська Слуцька бригада, 1-й Білоруський фронт), лейтенант.

У діючій армії – з травня 1943 року. Воював на Центральному, Білоруському, 1-му і 2-му Білоруських фронтах. Брав участь у битві на Курській дузі, форсуванні Дніпра, визволенні Білорусі, Польщі.

Особливо відзначився у Мінській наступальній операції при визволенні міст Слуцьк і Несвіж (Білорусія).

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 25 вересня 1944 року за мужність і героїзм, проявлені при звільненні Білорусі, Леценку Миколі Павловичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Леценко Николай Павлович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1987.- Т.1.- С. 867.

Леценко Николай Павлович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С. 30-31.

Герой Советского Союза Леценко Николай Павлович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=19053, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Манукяну Акопу Балабековичу* по пр. Гагаріна, 46.

Довідка: Манукян А.Б. – помічник командира 402-го Севастопольського винищувального авіаційного полку з повітряно-стрілецької служби 265-й Мелітопольської винищувальної авіаційної дивізії 3-го винищувального авіаційного корпусу 16-ї повітряної армії 1-го Білоруського фронту, капітан.

На фронтах Великої Вітчизняної війни з квітня 1943 року. Воював заступником і командиром ескадрильї, помічником командира авіаполку з повітряно-стрілецької служби на Північно-Кавказькому, Південному, 4-му Українському, 3-му і 1-му Білоруських фронтах.

Капітан Манукян до лютого 1945 року здійснив 207 бойових вильотів на літаках Як-1, Як-7, Як-9, Як-3, в 55 повітряних боях збив 22 літаки противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 травня 1946 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм капітану Манукяну Акопу Балабековичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка».

Джерело:

Манукян Акоп Балабекович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 36.

Герой Советского Союза Манукян Акоп Балабекович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=12087, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Тітову Івану Антоновичу* по вул. Чугуївській, 29.

Довідка: Тітов І.А. – командир ескадрильї 5-го гвардійського бомбардувального авіаційного полку 11-ї гвардійської бомбардувальної авіаційної дивізії 18-ї повітряної армії, гвардії майор.

У боях Великої Вітчизняної війни з червня 1941 року.

Командир ескадрильї гвардії майор Тітов до кінця лютого 1945 року здійснив 259 бойових вильотів на бомбардування живої сили і техніки противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 18 серпня 1945 року за зразкове виконання бойових завдань командування по знищенню живої сили

і техніки противника і проявлені при цьому мужність і героїзм гвардії майору Івану Антоновичу Тітову присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 8779).

Джерело:

Титов Иван Антонович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 583.

Герой Советского Союза Титов Иван Антонович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=4056, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Тюніну Федору Михайловичу* по пр. Гагаріна, 80.

Відкрито 13 серпня 2013 року.

Довідка: Тюнін Ф.М. – командир взводу роти протитанкових рушниць 9-го гвардійського окремого винищувального протитанкового дивізіону (10-а гвардійська повітряно-десантна дивізія, 37-а армія, Степовий фронт), гвардії молодший лейтенант.

У діючій армії – з вересня 1942 року. Командував взводом в повітряно-десантній бригаді. Воював на Північно-Західному, Степовому (пізніше 2-му Українському) фронтах.

На фронті Ф.М. Тюнін організував групу снайперів, яка в період з 6 по 30 червня 1943 року на ділянці оборони 19-го гвардійського повітряно-десантного полку знищила 66 солдатів і офіцерів противника.

Гвардії молодший лейтенант Ф.М. Тюнін відзначився восени 1943 року при форсуванні річки Дніпро і захопленні плацдарму на його західному березі.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 20 грудня 1943 року за успішне форсування річки Дніпро, міцне закріплення плацдарму на західному березі річки Дніпро і проявлені при цьому відвагу і героїзм гвардії молодшому лейтенанту Тюніну Федору Михайловичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна (№ 17816) і медалі «Золота Зірка» (№ 3525).

Джерело:

Тюнин Федор Михайлович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 616

В Червонозаводском районе открыли мемориальную доску Герою Советского Союза [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступа:

http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20513.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Герой Советского Союза Тюнин Федор Михайлович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=14470, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Мемориальные доски Героям Советского Союза // Харьк. известия в Червонозаводском районе.- 2013.-№ 2.

Мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Харьковские известия.- Режим доступа: <http://izvestia.kharkov.ua/SpecPro/hi-v-gor-rayonah/803/873/1145424.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Фельзенштейну Рахміелу Лазаревичу* по Червоношкільній наб., 18.

Довідка: Фельзенштейн Р.Л. – командир взводу 1339-го стрілецького полку 318-ї стрілецької дивізії 18-ї армії Північно-Кавказького фронту, молодший лейтенант.

У Червону Армію був призваний в 1942 році. Навесні 1943 року в званні молодшого лейтенанта прибув на фронт і був призначений командиром кулеметного взводу в 1339-й стрілецький полк 318-ї стрілецької дивізії, що формувався на Кубані.

Відзначився в ніч на 1 листопада 1943 року при форсуванні нашим частинами Керченської протоки.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 17 листопада 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування і проявлені при цьому мужність і героїзм, молодшому лейтенанту Фельзенштейну Мілі (Рахміелу) Лазаревичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота зірка» (№2190).

Джерело:

Герой Советского Союза Фельзенштейн Миля (Рахмиел) Лазаревич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=4675, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу Хазарьяну Семену Аркадійовичу по пр. Московському, 90.

Довідка: Хазарьян С.А. – командир відділення 496-ї окремої розвідувальної роти (236-та стрілецька дивізія, 46-а армія, Степовий фронт), старшина.

У діючій армії з вересня 1941 року. Воював у складі 38-го інженерного полку на Південному і Північно-Кавказькому фронтах. Після розформування полку в жовтні 1942 року був направлений в 496-у окрему розвідувальну роту 236-ї стрілецької дивізії, де був призначений заступником політрука. У вересні-грудні 1942 року брав участь у Туапсинській оборонній, а з січня 1943 року – в Північно-Кавказької наступальній операції, звільняв Майкоп і Краснодар.

У березні 1943 року 236-а стрілецька дивізія у складі 46-ї армії була виведена в резерв і після доукомплектування в червні 1943 року увійшла до складу Південно-Західного фронту, де брала участь у Донбаській стратегічній операції, а у вересні того ж року передана Степовому фронту.

Відзначився наприкінці вересня 1943 року в боях на Дніпрі. Брав участь у визволенні Дніпродзержинська та Дніпропетровська.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 1 листопада 1943 року за мужність, відвагу і героїзм, проявлені в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками, старшині Хазарьяну Семену Аркадійовичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 3345).

Джерело:

Хазарьян Семен Аркадьевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 669.

Герой Советского Союза Хазарьян Семен Аркадьевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13890, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу Чинкову Анатолію Федоровичу по пр. Московському, 2/2.

Довідка: Чинков А.Ф. – командир роти автоматників 234-го стрілецького полку (179-а стрілецька дивізія, 43-я армія, 1-й Прибалтійський фронт), капітан.

На фронті у Велику Вітчизняну війну з липня 1941 року. Воював на Західному фронті.

У березні 1942 року закінчив курси молодших лейтенантів.

Направлений командиром мінометного взводу 132-ї окремої стрілецької бригади Калінінського фронту. Брав участь у боях під Ржевом.

Командував мінометним взводом, був заступником командира і командиром роти автоматників. Брав участь у боях в районі Духовщини (Смоленська область), Смоленській операції.

14 серпня 1943 року рота Чинкова прорвала дві смуги оборони противника і в рукопашному бою знищила кілька десятків

гітлерівців.

Брав участь в наступальних боях на вітебському напрямку (з жовтня 1943 року в складі 1-го Прибалтійського фронту). Особливо капітан Чинков відзначився в ході Вітебсько-Оршанської операції.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 22 липня 1944 року за мужність, відвагу і героїзм, проявлені в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками, капітану Чинкову Анатолію Федоровичу присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота Зірка» (№ 4133).

Джерело:

Чинков Анатолій Федорович // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 735.

Чинков Анатолій Федорович // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.59-60.

Герой Советского Союза Чинков Анатолій Федорович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=13281, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Меморіальна дошка Герою Радянського Союзу *Щербаку Олександрову Васильовичу, м-н Руднева, 33.*

Довідка: Щербак О.В. – навідник гармати винищувально-протитанкової батареї 52-ї гвардійської танкової бригади (6-й гвардійський танковий корпус, 3-я гвардійська танкова армія, 1-й Український фронт), гвардії червоноармієць.

У діючій армії з липня 1943 року.

Навідник гармати гвардії червоноармієць Щербак відзначився 5 листопада 1943 року.

Перебуваючи у складі передового загону, він знищив дві самохідних установки противника, кулемет і більше десятка ворожих солдатів, що сприяло виходу загону на шосе Київ – Житомир.

7 листопада 1943 року підрозділи бригади при підході до південно-західної околиці міста Фастів були раптово атаковані вогнем восьми зенітних гармат противника. Розрахунок викотив гармату на гребінь найближчої висоти і з відстані 400-500 метрів відкрив вогонь по ворогу. Гвардії червоноармієць Щербак знищив три зенітки, що перегороджували своїм вогнем просування підрозділів наших військ.

У бою на вулицях міста Щербак знищив танк, дві протитанкові гармати і кілька десятків солдатів і офіцерів противника.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 10 січня 1944 року за мужність, відвагу і героїзм, проявлені в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками, гвардії червоноармієць Щербак Олександр Васильович удостоєний звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 2114).

Джерело:

Щербак Александр Васильевич // Герои Советского Союза: Краткий биограф. словарь.- М., 1988.- Т.2.- С. 811.

Щербак Александр Васильевич // Дикань А. Герои Харьковщины / А. Дикань.- Х., 1997.- С.280-281.

Герой Советского Союза Щербак Александр Васильевич [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступа: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=10789, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступа: <http://reestr.tk/627838>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**Меморіальна дошка повному кавалеру ордена Слави
Светличному Григорію Никифоровичу по пр. Гагаріна, 180-3.**

Відкрито 15 серпня 2013 року.

Довідка: Светличний Г.Н. – гвардії молодший сержант, заряджаючий танку ІС 72-го окремого гвардійського важкого танкового полку 10-го гвардійського танкового корпусу.

Гвардії молодший сержант Светличний 15 серпня 1944 року в боях за Львів (Україна) у складі екіпажу знищив 2 важких танки, 4 автомашини з боєприпасами і більше 20 гітлерівців. 22 серпня 1944 року нагороджений орденом Слави 3 ступеню.

Екіпаж танку з заряджаючим гвардії. сержантом Григорієм Светличним у населеному пункті Халупки (Польща) 13 січня 1945 року вивів з ладу 2 танки противника, бронетранспортер, 6 автомашин з боєприпасами і більше 15 солдатів. 12 березня 1945 року нагороджений орденом Слави 2 ступеню.

При ліквідації оточеного угруповання противника в районі населених пунктів Бухейсдорф і Рігерсдорф (Німеччина) 20-25 березня 1945 року Светличний з екіпажем відбив 5 контратак, підбив 3 гармати, 2 бронетранспортери, 2 автомашини з боєприпасами і винищив багато піхоти. 27 червня 1945 року нагороджений орденом Слави 1 ступеню.

Джерело:

В Червонозаводском районі увековечили пам'ять кавалерів ордена Слави [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20547.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Мемориальные доски Героям Советского Союза // Харьк. известия в Червонозаводском районі.- 2013.-№ 2.

Мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Харьковские известия.- Режим доступу: <http://izvestia.kharkov.ua/SpecPro/hi-v-gor-rayonah/803/873/1145424.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>

Меморіальна дошка повному кавалеру ордена Слави *Шатрюку Михайлу Федоровичу* по пр. Гагаріна, 180-3.

Відкрито 15 серпня 2013 року.

Довідка: Шатрюк М.Ф. – командир відділення 180-го окремого саперного батальйону 167-ї стрілецької дивізії 1-ї гвардійської армії 4-го Українського фронту, старший сержант – на момент представлення до нагородження орденом Слави I ступеня.

У Червоній Армії і на фронті у Велику Вітчизняну війну з вересня 1943 року. Відзначився при форсуванні Дніпра, визволенні Моравська-Острави (Чехословаччина).

Командир відділення 180-го окремого саперного батальйону молодший сержант Михайло Шатрюк в районі села Слобудка Джуриньська (16 кілометрів на північний захід від міста Чортків Тернопільської області України) 10 квітня – 10 червня 1944 року встановив понад тисячу мін.

18 липня 1944 року біля населеного пункту Плауча Мала (28 кілометрів на захід від міста Тернопіль) вибрав місце для будівництва моста і надав командуванню необхідні дані.

Наказом від 23 серпня 1944 року за зразкове виконання завдань командування в боях з німецько-фашистськими загарбниками молодший сержант Шатрюк Михайло Федорович нагороджений орденом Слави 3-го ступеню (№134398).

9 серпня 1944 року в 40 кілометрах на захід від міста Самбір Львівської області України Михайло Шатрюк в тому ж бойовому складі (4-й Український фронт) знищив понад десяти гітлерівців, зробив прохід в мінному полі противника.

Наказом від 14 жовтня 1944 року за зразкове виконання завдань командування в боях з німецько-фашистськими загарбниками молодший сержант Шатрюк Михайло Федорович нагороджений орденом Слави 2-го ступеню (№1543).

30 квітня 1945 року поблизу міста Моравська-Острава (нині Острава, Чехія) старший сержант Михайло Шатрюк для встановлення переправи під вогнем противника переплив на протилежний берег річки Одра і закріпив там трос.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 травня 1946 року за зразкове виконання завдань командування в боях з німецько-фашистськими загарбниками старший сержант Шатрюк Михайло Федорович нагороджений орденом Слави 1-го ступеню (№1392), ставши повним кавалером ордена Слави.

Джерело:

В Червонозаводском районі увековечили пам'ять кавалерів ордена Слави [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: http://www.city.kharkov.ua/ru/news/yandex_news-20547.html, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Мемориальные доски Героям Советского Союза // Харьк. известия в Червонозаводском районі.- 2013.-№ 2.

Мемориальные доски Героям Советского Союза [Електрон. ресурс] // Харьковские известия.- Режим доступу: <http://izvestia.kharkov.ua/SpecPro/hi-v-gor-rayonah/803/873/1145424.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Полный кавалер ордена Славы Шатрюк Михаил Федорович [Електрон. ресурс] // Патриотический интернет-проект "Герои Страны".- Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=4734, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Про встановлення меморіальних дощок [Електрон. ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://reestr.tk/627838>